

ETELÄ-KARJALAN PELASTUSLAITOKSEN VALVONTASUUNNITELMA

Päivitetty ja tarkastettu 20.1.2026

Sisällys

1 JOHDANTO	4
1.1 Lakisääteiset perusteet	4
1.2 Valvontasuunnitelman päämäärät ja tavoitteet	5
1.3 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen	7
2 MÄÄRITELMÄT	8
3 VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU	10
3.1 Määräaikainen valvonta	10
3.2 Yritys- ja laitospöhteiden sekä julkisten pöhteiden valvonta	10
3.3 Asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonta	11
3.3.1. Kotona-asumisen turvallisuustyö	13
3.4 Yhteenveto vuoden 2026 määräämikäisen valvonnan tavoitteista	13
4 MUUT TARKASTUKSET JA KATSELMUKSET	14
4.1 Epäsäännöllisesti suoritettava valvonta	14
4.1.1 Ylimääräinen palotarkastus	14
4.1.2 Rakennushankkeen aikainen tarkastus	14
4.1.3 Jälkivalvonta	15
4.1.4 Hallintopakkokeinot	15
4.2 Pelastussuunnitelmien valvonta	15
4.2.1 Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset	15
4.2.2 YleisötilaisuuDET	16
4.3 Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta	16
4.4 Kemikaalivalvonta	16
4.4.1 Kemikaalivalvonnan sisällöstä ja vastuista	16
4.4.2 Pelastuslaitoksen vastuulla oleva kemikaalivalvonta	17
4.5 Pelastustoimen laitteiden ja väestönsuojien valvonta	19
5 VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN JA TAHOJEN KANSSA	20
5.1 Viranomaisyhteistyö	21
5.2 Muut yhteistyötahot	22

6 VALVONNASSA KÄYTETTÄVÄT RESURSSIT	24
6.1 Koulutus ja osaaminen	24
6.2 Resurssit	25
6.2 Neuvontapalvelu	27
7 VALVONTATEHTÄVIEN MAKSULLISUUS.....	28
7.1 Maksujen kohdentaminen.....	28
7.2 Maksuista päättäminen.....	28
8 TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA	29
8.1 Tietojen käsittely	29
8.1.1 Valvontatiedot	29
8.1.2 Luottamukselliset tiedot.....	29
8.2 Seuranta	29
8.3 Valvonnan seuranta 2025.....	31
LIITE 1. A1-A6 VALVONTAKOhteiden VALVONTAVÄLIT	42
LIITE 2 RAKENNUSPALOT JA -PALOVAARAT ETELÄ-KARJALASSA 2011-2025	46
LIITE 3. YHTEENVETO VALVONTASUUNNITELMAAN TEHDYISTÄ MUUTOKSISTA.....	50

1 JOHDANTO

Pelastuslaitoksen valvontatoiminnan tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tähän tavoitteeseen pyritään pelastuslaitoksen valvontatoiminnan osalta todentamalla pelastuslain velvoitteiden noudattamista kohteissa sekä vaikuttamalla turvallisuuskulttuurin kehittymiseen alueella. Tämän lisäksi valvontatoiminnassa kertyvän riskitietoisuuden avulla tuotetaan lisäarvoa pelastuslaitoksen onnettomuusriskienhallinnan palvelukonaisuuteen sekä alueen muuhun turvallisuustyöhön.

Valvontatoiminnan suunnittelu ja toteutus perustuvat alueen riskien ja ominaispiirteiden arviointiin. Valvontavelvoitteen toteuttamisen osalta keskeiseen asemaan nousevat pelastuslaitoksen oma toiminta ja eri tahojen kanssa tehtävän yhteistyö. Kohteiden oman toiminnan merkitystä korostetaan turvallisuuden parantamisessa.

1.1 Lakisääteiset perusteet

Pelastuslain (379/2011) 78 §:n perusteella pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä.

Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Pelastuslain 2 §:n mukaan valvontatoiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että se on mahdollista myös valmiuslainmukaisissa poikkeusoloissa.

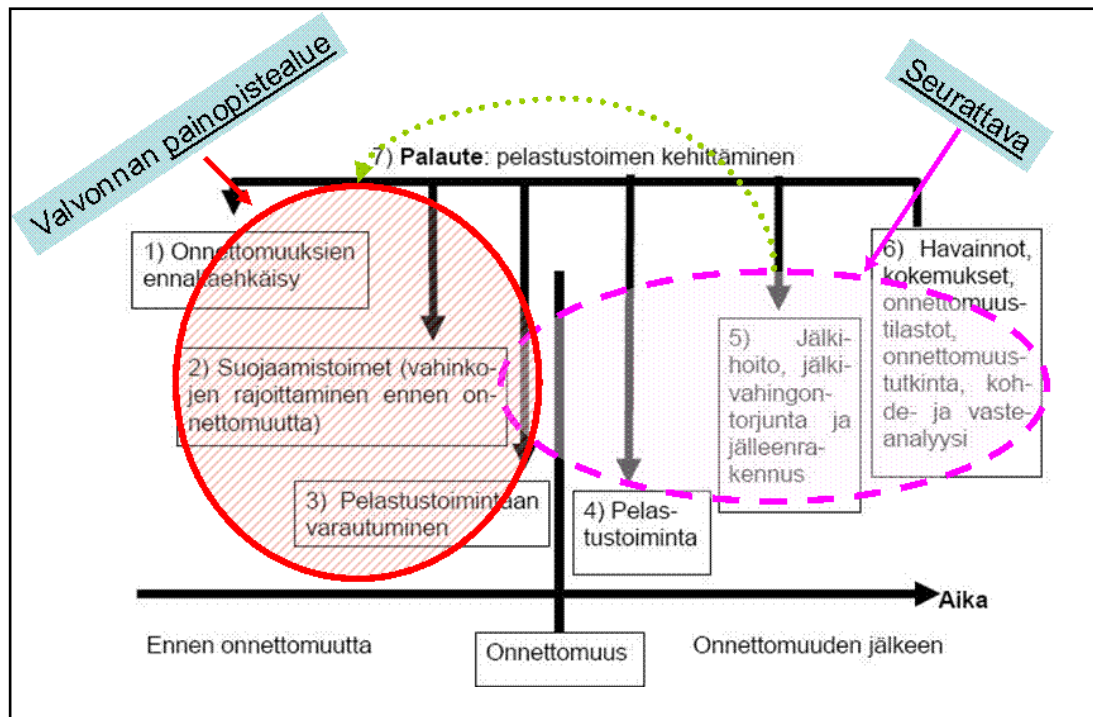
Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan.

Valvontasuunnitelman tulee perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma on toimitettava tiedoksi lupa- ja valvontavirastolle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnassa käytettävistä riskien arvioimisen perusteista, palotarkastusten ja muiden valvontatoimenpiteiden määrittelystä sekä valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnista.

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa vain alueen pelastusviranomaiseksi määrätty pelastusviranomainen.

Valvontatoimenpiteet ovat osa pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyyn ja niiden vahinkojen rajoittamiseen kohdistuvasta työstä, kuva 1.

Kuva 1. Toteutuneita riskejä analysoimalla voidaan suunnata onnettomuuksia ennaltaehkäisevää työtä.

1.2 Valvontasuunnitelman päämäärät ja tavoitteet

Pelastuslain (379/2011) tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tähän tavoitteeseen pyritään pelastuslaitoksen valvontatoiminnan osalta todentamalla pelastuslain velvoitteiden noudattamista kohteissa sekä vaikuttamalla turvallisuuskulttuurin kehittymiseen alueella. Tämän lisäksi valvontatoiminnassa kertyvän riskitietoisuuden avulla tuotetaan lisäarvoa pelastuslaitoksen onnettomuusriskienhallinnan palvelukokonaisuuteen sekä alueen muuhun turvallisuustyöhön.

Valvontasuunnitelma perustuu alueen riskien ja ominaispiirteiden arviointiin. Valvontavelvoitteen toteuttamisen osalta keskeiseen asemaan nousevat pelastuslaitoksen oma toiminta ja eri tahojen kanssa tehtävä yhteistyö. Kohteiden oman toiminnan merkitystä korostetaan turvallisuuden parantamisessa.

Valvonnan riskiperusteisuus näkyy erityisesti siinä, miten valvontaa kohdennetaan, mitä valvontamenetelmää käytetään ja mihin asioihin valvonnassa erityisesti kiinnitetään huomiota. Laki ei tarkemmin määrittele, miten riskienarviointi tulisi suorittaa.

Pohjana pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa on käytetty pelastuslaitosten kumppanuusverkoston työryhmän laatimaa valvontasuunnitelmaohjetta (2012) sekä apuna vuonna 2018 julkaistua pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ja Suomen kuntaliiton yhdessä tuottamaa Pelastuslaitosten valvonnan aapinen –julkaisua. Valvontasuunnitelmaohje antaa pelastuslaitoksille yhteiset suuntaviivat ja asettaa tavoitteet valvontatoiminnan toteuttamiselle. Valvonnan aapinen puolestaan ohjaa pelastuslaitoksia yhdenmukaisten valvontaprosessien toteuttamiseen (kuva 2).

Kuva 2. Tavoite: pelastuslaitoksen valvontatoiminta on yhdenmukaista, uskottavaa ja vaikuttavaa (Pelastuslaitosten valvonnan aapinen; Suomen Kuntaliitto, 2018)

Uskottava ja vaikuttava valvonta koostuu valvonnan oikeasta kohdentamisesta ja oikean menetelmän käyttämisestä, oikeasta resursoinnista ja osaamisesta sekä laadukkaasta käytännön toteuttamisesta. Valvontatoiminnan tulee sisältää suunnitelmallista viranomaisyhteistyötä. Valvontatehtävät tulee hoitaa hyvää asiakaspalvelua noudattaen.

Valvontatoiminta jakautuu säännölliseen ja epäsäännölliseen valvontaan. Säännöllinen valvonta on pelastusviranomaisen aloitteesta määrävälein suoritettavaa valvontaa (ns. määräaikainen tai yleinen palotarkastus). Epäsäännöllinen valvonta käynnistyy pelastusviranomaisen omasta aloitteesta, asiakkaan, toisen viranomaisen tai muun yhteistyötahon yhteydenotosta.

Pelastuslaitosten yhteisen valvontasuunnitelmaohjeen mukaan kaikille valvontakohteille tulee määritellä valvontavälit riskien arviointiin perustuen. Ohjeen mukaan yksittäisten kohteiden valvontavälejä voidaan lyhentää tai pidentää tapauskohtaisesti.

Pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa esitetään muun muassa onnettomuusriskitilastojen avulla määritellyt valvontaluokkatiedot. Näihin tietoihin voidaan yhdistää turvallisuustason arvioinnin kautta määritetty riskiluku ja sitä kautta määritellä kohteen valvontaväli ja muut mahdolliset valvontatoimenpiteet.

Epäsäännöllisen valvonnan tarpeeseen ja määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Resursoinnissa käytetään keskimääräistä arviota menneiden vuosien toteutumasta eli niin sanottua trendikehitystä.

Pelastuslaitosten valvontatehtävän sisältöön kuuluu lisäksi annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta, eli jälkivalvonta.

1.3 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma on julkinen. Valvontasuunnitelman sisältö ja perusteet on esitetty pelastuslaitoksen internet-sivuilla, joiden kautta alueen asukkaat ja valvottavien kohteiden edustajat pääsevät tutustumaan sen sisältöön.

2 MÄÄRITELMÄT

Valvontatoiminnan keskeiset määritelmät on kuvattu taulukossa 1.

Taulukko 1. Valvonnan keskeiset määritelmät

Nimike	Määritelmä
Asiakirjavalvonta	Pelastusviranomaisen suorittama valvontatoimenpide, joka voi perustua esimerkiksi kolmannen osapuolen suorittamaan tarkastukseen tai pelastuslain 42 § mukaiseen ilmoitukseen. Asiakirjavalvontaa voidaan kohdentaa myös erikseen valitulle rakennukselle tai rakennusryhmille.
Epäsäännöllinen valvonta	Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, joka käynnistyy pelastusviranomaisen omasta aloitteesta, asiakkaan, toisen viranomaisen tai muun yhteistyötahon yhteydenotosta. Epäsäännöllistä valvontaa ovat mm. ylimääräiset- ja erityiset palotarkastukset, pyynnöstä tehtävät tarkastukset, asiakirjojen käsittely ja päätösvalmistelu.
Jälkivalvonta	Jälkivalvonnalla valvotaan, että aiemmin annettuja korjausmääräyksiä on noudatettu. Jälkivalvonta tehdään korjausmääräysten määräaikojen umpeuduttua. Jälkivalvontaa voidaan suorittaa tilanteen mukaan esim. jälkitarkastusten ja asiakirjavalvonnan avulla.
Määräaikainen palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukainen määrätyin väliajoin tehtävä pelastusviranomaisen valvontatapahtuma.
Palotarkastus	Alueen pelastusviranomaisen suorittama valvontatapahtuma, josta laaditaan pöytäkirja.
Paloturvallisuuden itsearviointi	Asiakkaan itsenäisesti/pelastuslaitoksen antamien ohjeiden perusteella suorittama paloturvallisuuden itsearviointi. Lähtökohtana itsearvioinnissa on pelastusviranomaisen valvontavastuulla olevat asiat. Tavoitteena on tukea asiakkaan omaa toimintaa turvallisuuden parantamisen näkökulmasta. Itsearviointia voidaan käyttää asuin- ja niihin rinnastettavien rakennusten paloturvallisuuden valvonnassa, myös yrityksillä ja laitoksilla on niiden turvallisuusjärjestelmään perustuvaa itsearviointitoimintaa.
Pyydetty palotarkastus	Asiakkaan pyytämä palotarkastus. Pyydetty palotarkastukset ovat yleensä maksullisia.
Rakennuksen käyttöönoton ennakkotarkastus	Pyydetty palotarkastus/konsultointikäynti, jonka jälkeen joudutaan vielä tekemään erikseen erityinen palotarkastus.
Riskien arviointi	Valvontatyön suunnittelu ja toteuttaminen pohjautuvat riskien arviointiin. Riskien arviointi luo pohjan valvonnan kohdistamiseen, sekä valvontavälin ja valvontakeinojen määrittelyyn.
Tarkastus rakennushankkeen aikana	Hyvinvointialueen pelastusviranomaisen voi tehdä rakennuskohteeseen tarkastuksen rakennushankkeen aikana, jos rakennusvalvontaviranomainen ja pelastusviranomaisen arvioivat tarkastuksen tarpeelliseksi lupamääräysten, suunnitelmien tai rakentamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi. Pelastusviranomaisen laatii tarkastuksesta kirjallisen lausunnon rakennusvalvontaviranomaiselle, joka voi ryhtyä lausunnon johdosta tarvittaviin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin toimenpiteisiin. Lausunto annetaan tiedoksi rakennushankkeeseen ryhtyvälle ja tarvittaessa muille asianosaisille.
Valvontakeino	Pelastusviranomaisen valitsee tarkoituksenmukaisimman keinon valvontatehtävän suorittamiselle. Valvontakeinoja ovat esimerkiksi asiakirjavalvonta ja fyysinen valvontakäynti eli palotarkastus.

Valvontakohde	Kohde, joka muodostuu viranomaisen valvonnan alaisuuteen kuuluvan toiminnan, toiminnanharjoittajan, muun toimijan tai toimintapaikan yhdistelmästä. Valvontakohteessa on tyypillisesti useita havainnointikohteita. Yhteen valvontakohteeseen voi kuulua yksi tai useampia toimintapaikkoja. Valvontakohde voi olla esimerkiksi yksittäinen myymälä, ravintola tai päiväkot. Tarvittaessa kohteet voidaan ryhmitellä toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi esimerkiksi kauppakeskus.
Ylimääräinen palotarkastus	Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suorittama valvontatapahtuma, jota ei ole ajoitettu tai kohdennettu valvontasuunnitelmassa. a) nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai kuntalaisen ilmoitus palotai henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista; (mm. paloriski) b) huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä; c) rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen d) kun on perustetta epäillä, että kohteen palo- ja henkilöturvallisuudessa on vakavia puutteita; e) teema ja kohde tarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa (esimerkiksi anniskeluravintolat ja muut kokoontumistilat). f) kiinteistön omistajan tai haltijan pyyntö, mikäli tarkastusaihe tai -kohta on rajattu.
Valvontatoiminta	Pelastusviranomaiset valvovat pelastuslain ja kemikaalilainsäädännön velvoitteiden noudattamista. Pelastusviranomaisten suorittama viranomaisvalvonta voidaan toteuttaa monin eri valvontakeinoin.
Valvontatoiminta	Pelastusviranomaiset valvovat pelastuslain ja kemikaalilainsäädännön velvoitteiden noudattamista. Pelastusviranomaisten suorittama viranomaisvalvonta voidaan toteuttaa monin eri valvontakeinoin.
Valvontaväli	Valvontaväli on ajanjakso, joka on määritelty kohteen säännöllisen valvonnan väliksi. Valvontavälin määrittämisen kriteerit pohjautuvat pelastuslaitoksen riskianalyysiin, valvontasuunnitelmaan ja palotarkastajan tekemään kohdekohtaiseen riskienarviointiin.
Väestönsuojan tarkastus	Vastuu väestönsuojien varusteiden ja laitteiden toimintakunnosta, huollosta ja tarkastamisesta on kiinteistön omistajalla ja haltijalla. Väestönsuojan laitteiden toimintakunnon varmistamiseksi ne tulee tarkastaa ja huoltaa vähintään 10 vuoden välein. Laitteiden toiminnan tarkastuksesta tulee laatia tarkastuspöytäkirja, johon tehdään merkinnät suoritetuista tarkastuksista laitekohtaisesti. Tarkastuspöytäkirja on pyydetäessä esitettävä pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomaisen valvoo väestönsuojia yleisen palotarkastuksen tai erityisen palotarkastuksen yhteydessä. Mikäli tehdään kohdennettu ylimääräinen tarkastus vain väestönsuojaan, voidaan se kirjata ylimääräiseksi palotarkastukseksi.
Yleinen palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukainen määrätyin väliajoin tehtävä pelastusviranomaisen valvonta. Käytetään myös nimikettä määräaikainen valvonta.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden muodostaman riskien perusteella päättämä valvontakäynti.
Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma	Pelastuslaki (379/2011 16 §) edellyttää, että tilaisuuden järjestäjän on laadittava pelastussuunnitelma yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski. Asetus pelastustoimesta (407/2011 3 §) tarkentaa, milloin yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on laadittava.

3 VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU

Valvontatoiminnan vaikuttavuutta pyritään parantamaan kohdentamalla valvontatoimintaa edelleen aiempaan riskiperusteisemmin sekä kehittämällä toimintamalleja yhteistyössä muiden viranomaisten ja valvontakohteiden kanssa. Valvonnan suunnittelun rooli korostuu.

Tässä valvontasuunnitelmassa on määraaikaisen valvonnan suunnitteluperusteena käytetty pelastuslaitosten verkoston laatimaa valvontasuunnitelmaohjetta ja sen antamia suosituksia sekä pelastustoimen riskiruutuaineistoa.

3.1 Määräaikainen valvonta

Pelastuslaitoksen määräaikaaisesti suorittamaa pelastuslain mukaista valvontaa ovat määräaikaiset palotarkastukset (yleinen palotarkastus) ja kohteilta edellytettävät paloturvallisuuden itsearvioinnit. Palotarkastusten ja itsearvioinnin tarkoituksena on osaltaan ohjata, neuvoa ja valvoa rakennusten ja muiden valvontakohteiden omistajia ja haltijoita, toiminnanharjoittajia, niiden vastuuhenkilöitä sekä niissä työskenteleviä ja asuvia henkilöitä pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämisessä.

Valvontakohteiden (rakennusten) kokonaismäärä on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Valvontakohteiden kokonaismäärät Etelä-Karjalassa (tilanne 6.11.2023 ja 26.11.2024 ja 29.12.2025)

	2023	2024	2025
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	275	261	245
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	115	111	109
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	625	618	622
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	612	606	610
A5 Maatalousrakennukset	325	313	300
A6 Muut rakennukset	354	362	345
Asuinrakennukset	37 745	37 675	37 718
Vapaa-ajan asuinrakennukset	17 880	18 075	18 403
Yhteensä	57 931	58 021	58 352

3.2 Yritys- ja laitospöhteiden sekä julkisten kohteiden valvonta

Valvottavia kohteita on keskimäärin noin 600 kappaletta vuodessa. Valvontakohdemäärä muuttuu jonkin verran vuoden aikana. Määrän muuttuminen johtuu kiinteistön käyttötarkoituksen muuttumisen, yrityksen lopettamisen tai rakennuksen purkamisen sekä asiakkuuksien hallinnan takia.

Valvontakohteiden vuosittainen keskimääräinen valvontamäärä on pienessä laskussa. Kohdemäärän vähennystä aiheuttaa lähinnä käyttämättömäksi jääneet tai puretut rakennukset sekä se, että saman tontin yksittäisiä kohteita on niputettu yhdeksi suuremmaksi kokonaisuudeksi helpottamaan valvonnan suunnittelua ja parantamaan kohteille annettua palvelua.

Keskitetyllä valvonnan suunnitellulla on saatu vuosittaista vaihteluväliä valvonnan määrässä tasoitettua, jotta valvonnan resurssitarve pysyisi mahdollisimman tasaisena määräaikaisten valvonnan osalta. Valvontarekisterin ylläpito on jatkuvaa työtä.

Yritys- ja laitoskohteiden valvonnassa on otettu käyttöön, jonka päämääränä on lisätä asiakkaan oikeusturvaa ja edistää hyvän hallintotavan toteutumista viranomaistyössä. Viranomaisen kuulemismenettely tarkentuu muutoksen myötä ja siitä syystä viranomaisen ajankäyttö on lisääntynyt yksittäisen valvontakohteen osalta. Tämä prosessin muutos on aiheuttanut pelastusviranomaiselle resurssintähaasteita.

Yritys- ja laitoskohteiden (A1-A6) suunnitellut valvontamäärät seuraavalle 10 vuodelle on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Valvontasuunnitelma 10v kohderyhmittäin (tilanne 30.12.2025).

KOHDERYHMÄ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	LKM
Muut kohteet	66	93	69	70	75	66	92	93	59	71	754
Kohde ymp.vuorokaut. käytössä	65	81	97	72	89	89	69	93	92	65	812
Opetusrak. ja päiväkodit	14	65	31	59	18	75	19	60	31	61	433
Maatalousrakennukset	23	43	50	57	44	47	47	42	26	35	414
Kokoontumis- ja liiketilat	121	144	204	145	139	131	187	175	151	138	1 535
Teoll. ja varastorakennukset	153	174	139	156	123	131	180	144	157	103	1 460
YHTEENSÄ	442	600	590	559	488	539	594	607	516	473	5 408

Määräväleissä on tapahtunut tarkennuksia palvelutasopäätöskauden aikana. Valvontaväli vaihtelee kohteen riskien ja käyttötavan mukaan 12 kk ja 120 kk välillä.

Kohde, joka voi käyttötarkoituksen perusteella kuulua useampaan eri ryhmään, tarkastetaan lyhyemmän valvontavälin perusteella. Luokittelun mukaisia valvontavälejä yksittäisen kohteen osalta voi muuttaa vain, jos se on riskiperusteisesti perusteltua.

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen alueella sijaitsevien valvontakohteiden jaottelu ja valvontavälit on kuvattu liitteessä 1.

3.3 Asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonta

Paloturvallisuuden itsearviointin tavoitteena on parantaa asukkaiden turvallisuustietoa ja –asenteita sekä opettaa havainnoimaan kodin tai kesämökin paloturvallisuuspuutteet ja korjaamaan ne välittömästi. Pelastuslaitoksen suorittaman valvonnan on perustuttava riskien arviointiin. Kaikissa asuinkiinteistöissä ei ole välttämättä tarvetta suorittaa palotarkastusta, vaan asukkaiden omatoimista varautumista onnettomuuksiin on tarkoituksenmukaisempaa lisätä muilla keinoilla.

Paloturvallisuuden itsearviointiin perustuva valvonta on vakiintunut asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuinrakennusten ensisijaiseksi valvontamenetelmäksi. Itsearvioinnissa olevien rakennusten valvontavälinä asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennuksissa on käytetty 120 kk määräväliä.

Itsearviointin kokonaisvolyymi vaihtelee vuosittain jonkin verran

maantieteellisten alueiden koon mukaan, mutta keskimäärin itsearviointin piirissä on vuosittain noin 5 000 kohdetta ja näistä edellisten vuosien perusteella 75-85% palauttaa itsearviointilomakkeen. Palotarkastuksia suoritetaan pääasiassa rakennuksiin, joista ei palauteta itsearviointilomakkeita. Lisäksi pistokoeluoonteisesti tarkastetaan myös asuinrakennuksia, joista lomake palautetaan. Pistokoeluoonteiset valvontakohteet valitaan kohteen riskiperusteisuuden perusteella.

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksella käytetään postituspalvelua paloturvallisuuden itsearvioinnissa. Postituspalvelujen käyttö mahdollistaa asiakkaalle sähköisen palautusmahdollisuuden lomakkeen palauttamiseksi perinteisen kirjepostin rinnalle. Itsearvioinnista saadaan myös sähköisessä muodossa olevaa tietoa, jota voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä esimerkiksi turvallisuusviestinnässä.

Palautetun itsearviointilomakkeen perusteella pelastusviranomaisen arvioi mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarpeen ja kiireellisyyden, sekä on tarvittaessa vastaajaan yhteydessä. Jälkitoimenpiteitä voi olla asiakirjavalvonnan perusteella olla esimerkiksi palotarkastus tai ohjaus ja neuvonta.

Asuinrakennusten ja niihin rinnastettavien kohteiden valvonta suunnitellaan muun muassa nykyistä palotarkastusaluejakoa, väestötietojärjestelmän tietoja, asuinalueiden paloriskeihin liittyvää aineistoa, kiinteistöjen itsearviointia sekä viranomaisen ja muiden tahojen kanssa tehtävän yhteistyön kautta saatavia tietoja hyödyntäen. Uudet valvontamenetelmät ja asuinalueiden paloriskeihin perustuvat aineistot voivat vaikuttaa yksittäisten kohteiden valvontaväleihin ja käytettäviin valvontamenetelmiin jatkossa.

Valvontatoiminnan vaikuttavuutta pyritään parantamaan kohdentamalla valvontatoimintaa edelleen aiempaan riskiperusteisemmin ja optimoiduilla valvontamenetelmillä parhaan vaikutuksen aikaansaamiseksi. Asumisen riskit ovat pelastusviranomaisen näkemyksen mukaan kasvaneet, koska kotona asutaan entistä iäkkäämmäksi ja ihmisten toimintakyky heikkenee luontaisesti ikääntymisen, eri sairauksin ja päihteiden käytön myötä. Lisäksi entistä useampi saa kotiin vietäviä palveluita laitoshoidon sijasta.

Riskikehityksen muutos asuinrakennuksissa aiheuttaa sen, että pelkästään nykyisellä 120 kk määrävälein toteutettavalla paloturvallisuuden itsearvioinnilla asuinrakennusten valvontatehtävää ei pystytäkään hoitamaan pelastuslain mukaisesti laadukkaasti, säännöllisesti ja tehokkaasti.

Jatkossa valvontaväliä tiennetään (n 60kk) riskitiedon perusteella erityisryhmien asuin- rakennuksissa, joissa asukasvalinnan peruste on ikä tai muu ominaisuus ja asumisen riskit arvioidaan olevan tavanomaista asumista suurempi. Ryhmään voidaan luokitella myös pientaloja, joissa arvioidaan riskiperusteisesti olevan tarvetta tiheämmälle valvontavälille (paloriskikohteet). Näissä kohteissa tehdään valvontavälin mukaisesti palotarkastus. Mikäli riski poistuu asuinrakennuksesta, valvontaväli palautetaan takaisin 120 kk ja kohde siirtyy takaisin itsearvioinnin piiriin.

Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvontavälit kuvataan liitteessä 2.

3.3.1. Kotona-asumisen turvallisuustyö

Väestön ikääntyminen ja hoivapalvelutuotannon kohdistuminen koteihin perinteisen laitoshoidon sijaan muuttaa asumisen paloturvallisuusriskejä. Kotona asumisen turvallisuuteen tulee kiinnittää erityisen paljon huomiota nyt ja tulevaisuudessa. Ikäihmisten asuinympäristön paloturvallisuuden parantaminen edellyttää ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä.

Keskeisenä tavoitteena KAT (kotona asumisen turvallisuus) -työskentelyssä on yhdessä maakunnan alueen toimijoiden kanssa kehittää kotona asumisen turvallisuutta ikäihmisten koteihin. Tavoitteen saavuttamiseksi pelastuslaitos voi suorittaa muun muassa valvontakäyntejä asuntoihin yhdessä palvelutuottajan henkilöstön (mm. kotihoito) kanssa. Valvontakäynnit kohdennetaan onnettomuus- ja tulipaloriskien ennaltaehkäisyyn, ja niiden yhteydessä annetaan opastusta ja ohjausta turvalliseen asumiseen.

Pelastusviranomaisen ja kotihoidon yhteiskäynnit asiakkaiden koteihin vaativat ajallista panostusta, mutta niistä saadut kokemukset ovat osoittaneet panostuksen kannattavaksi.

3.4 Yhteenveto vuoden 2026 määräaikaisen valvonnan tavoitteista

Määräaikaisesti valvottavien kohteiden tavoitemäärät vuonna 2026:

- Määrävälein valvottavien A1-A6 -kohdetyyppien osalta valvotaan 600 valvontakohdetta.
- Asuinrakennusten ja vapaa-ajanrakennusten paloturvallisuuden itsearviointiin valittuja kohteita 4935 kpl
- Asuin- ja vapaa-ajan rakennuksiin suoritetaan lisäksi 483 määräaikaista palotarkastusta. Lukuun kuuluu myös erityisryhmien asuinrakennusten valvonta (B140-kohteet). Tarkastukset kohdistuvat pääasiassa edellisen vuoden paloturvallisuuden itsearviointialueen rakennuksiin, joista ei palautettu itsearviointilomakkeita. Lisäksi vuoden aikana tarkastetaan pistokoeluonteisesti myös kohteita, joista lomake on palautettu.

Tarkennukset vuoden 2026 valvontaan muuttuneen maailman poliittisen turvallisuustilanteen vuoksi

Muuttunut maailmanpoliittinen tilanne voi aiheuttaa tulevalle vuodelle lisätehtäviä epäsäännöllisen valvonnan suorittamiseen esimerkiksi väestönsuojien tarkastuksissa, vastaanottokeskuksien ja hätämajoituspaikkojen järjestämisessä. Toimintavalmius on varmistettava kaikissa yhteiskunnan tilanteissa, poikkeusolot mukaan lukien. Tilannetta seurataan ja tarkennetaan tarvittavalla ohjeistuksella.

4 MUUT TARKASTUKSET JA KATSELMUKSET

4.1 Epäsäännöllisesti suoritettava valvonta

Säännöllisten, eli määräaikaisten palotarkastusten lisäksi pelastuslaitos suorittaa tarvittaessa myös muita valvontakäyntejä ja katselmuksia, sekä asiakirja-valvontaa, mistä käytetään nimitystä epäsäännöllinen tai ennakoimaton valvonta. Epäsäännöllisen valvonnan määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa.

4.1.1 Ylimääräinen palotarkastus

Ylimääräisellä palotarkastuksella tarkoitetaan valvontakäyntiä, joka suoritetaan, kun on jostakin erityisestä syystä syytä epäillä ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran lisääntyneen. Perusteena voi olla esimerkiksi:

- Nuohoojan tai tarkastuslaitoksen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen tai pelastustoimen laitteisiin liittyvistä puutteista
- Rakennuksen tai muun kohteen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäinen muuttuminen, joka vaikuttaa oleellisesti käyttäjien turvallisuuteen
- Merkittävää palovaaraa aiheuttava rakennus- tai muu työmaa
- Tapahtunut tulipalo tai muu onnettomuus
- Pelastuslaitoksen tavoittamisviiveestä johtuva vahinkojen seuraukset ja niiden muutokset
- Ajankohtaan tai olosuhteisiin liittyvä riskitason nousu tarkastuskohteissa (esim. kausitarkastukset ravintoloissa ja suurmyymälöissä)
- Yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa suoritettava teemavalvonta
- Kohteesta tai toiselta viranomaiselta tullut valvontapyyntö
- Pelastusviranomaisen harkitsema muu perusteltu syy.

4.1.2 Rakennushankkeen aikainen tarkastus

Rakennushankkeen aikainen tarkastus

Hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi tehdä rakennuskohteeseen tarkastuksen rakennushankkeen aikana, jos rakennusvalvontaviranomainen ja pelastusviranomainen arvioivat tarkastuksen tarpeelliseksi lupamääräysten, suunnitelmien tai rakentamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi.

Pelastusviranomainen laatii tarkastuksesta kirjallisen lausunnon rakennusvalvontaviranomaiselle, joka voi ryhtyä lausunnon johdosta tarvittaviin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin toimenpiteisiin. Lausunto annetaan tiedoksi rakennushankkeeseen ryhtyvälle ja tarvittaessa muille asianosaisille.

Rakennushankkeen aikainen tarkastus suoritetaan seuraavissa kohteissa:

- yli kolmekerroksisissa rakennuksissa (pelastustie)
- kohteet, joissa on väestönsuoja
- kohteet, joissa on hätäkeskukseen kytketty automaattinen sammutuslaitteisto tai automaattinen paloilmoitin
- ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet (liitetaulukko A1)
- opetusrakennukset ja päiväkodit (liitetaulukko A2)
- teollisuus- ja varastorakennuksissa, >1000 m²

- kokoontumis- tai liiketila, >1200 m²
- kiinteistön sijainti, suuri koko tai poikkeukselliset olosuhteet vaarantavat erityisesti henkilö- ja paloturvallisuuden
- jos kyseessä on palo- tai poistumisturvallisuuteen oleellisesti vaikuttava muutostyö
- rakennusluvassa edellytetty rakennushankkeen aikaista tarkastusta tai rakennusvalvontaviranomainen sitä muuten edellyttää tai rakennushakkeeseen ryhtyneen omasta pyynnöstä

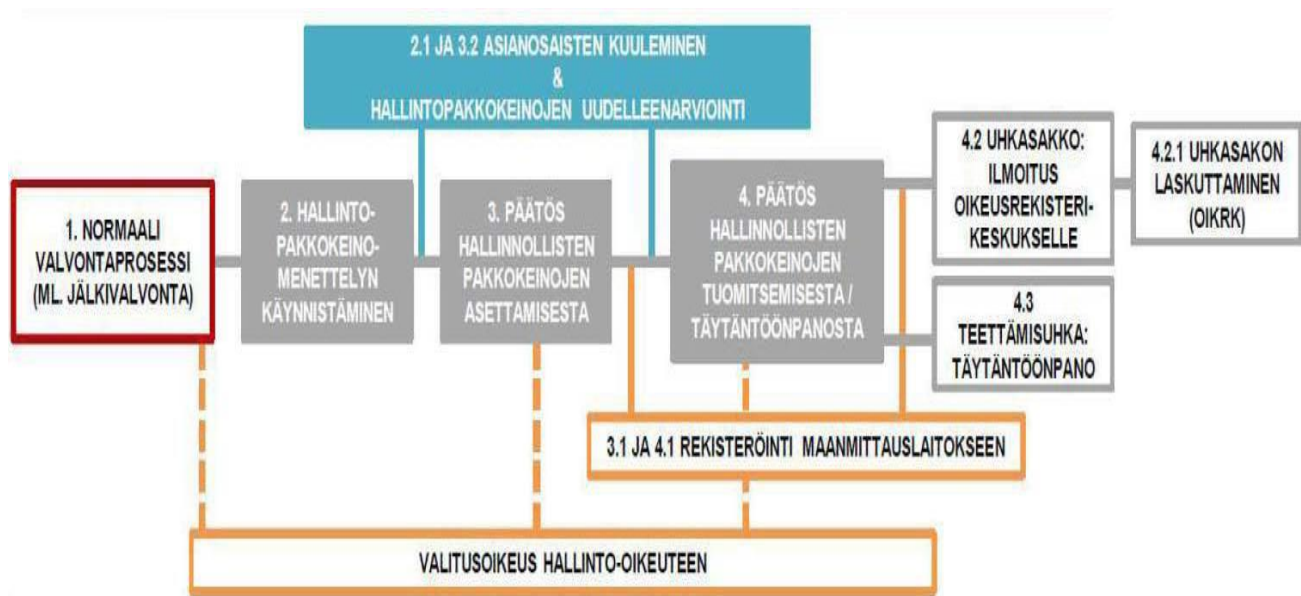
4.1.3 Jälkivalvonta

Jälkivalvonnalla tarkoitetaan joko jälkipalotarkastusta tai asiakirjavalvontaa, jonka pelastusviranomainen tekee valvoakseen aiemmin annettuja korjausmääräyksiä. Jälkipalotarkastus on fyysinen valvontakäynti, joka tehdään korjausmääräysten määräaikaisten umpeuduttua, ennen seuraavaa yleistä palotarkastusta. Jälkivalvontaa voidaan suorittaa myös asiakirjavalvonnalla. Jälkivalvonnan keinoja ovat lisäksi hallintopakkekeinojen käyttäminen.

Jälkivalvonnan toteuttamisen arvioidaan parantavan valvonnan vaikuttavuutta ja on yksi osoitus valvonnan laadukkuudesta.

4.1.4 Hallintopakkekeinot

Hallinnollisia pakkekeinoja käytetään silloin, kun asianosainen ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin määräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet asianosaisen velvoittamiseksi noudattamaan määräyksiä ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia (kuva 3).

Kuva 3. Prosessikuvaus hallinnollisten pakkekeinojen käyttämisestä.

4.2 Pelastussuunnitelmien valvonta

4.2.1 Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan

kohteisiin suoritettavien palotarkastuksien yhteydessä. Pelastussuunnitelman sisältöä valvotaan erityisesti, jos valvonnan yhteydessä havaitaan tarpeita suunnittelun ohjauksesta tai puutteita suunnitelmassa ja sen riskien arvioinnissa, turvallisuusjärjestelyjen kuvauksessa, henkilöstön koulutuksessa tai muussa keskeisessä asiassa. Tämän lisäksi tarkastetaan ne pelastussuunnitelmat, jotka toimitetaan pelastuslaitokselle. Pelastuslaitos antaa neuvontaa pelastussuunnitelmien laadinnasta (pelastusasetus 407/2011 2 §).

4.2.2 Yleisötilaisuudet

Pelastuslain 16 §:ssä tarkoitettu yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma arvioidaan ennen tapahtuman alkua. Jos samaa yleisötilaisuutta tai tapahtumaa varten tulee muun lain kuin pelastuslain taikka toimivaltaisen viranomaisen antaman määräyksen nojalla laatia turvallisuus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma, erillistä yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan pelastuslain 16 §:n 2 momentissa säädetyt suunnitelman sisältöä koskevat seikat voidaan koota mainittuun muuhun suunnitelmaan. Tästä on mainittava suunnitelmassa.

Pelastuslaitos antaa neuvontaa yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman laadinnasta (pelastusasetus 407/2011 3§). Pelastuslaitos suorittaa myös yleisötilaisuuksien aikaista palo- ja poistumisturvallisuuden valvontaa kohteissa riskiperusteisesti.

4.3 Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta

Pelastusviranomainen arvioi pelastuslain 19 §:n mukaiset toiminnanharjoittajien toimittamat poistumisturvallisuusselvitykset ja tarvittaessa antaa pelastuslain 20 § perusteella korjausmääräyksen poistumisturvallisuusselvityksen täydentämiseksi tai määrää suoritettavaksi poistumiskokeen. Tarvittaessa pelastusviranomainen voi määrätä pelastuslain 82 §:n mukaisia erityisiä turvallisuusvaatimuksia.

4.4 Kemikaalivalvonta

4.4.1 Kemikaalivalvonnan sisällöstä ja vastuista

Euroopan unionin vaarallisten aineiden teollista käsittelyä ja varastointia säädellään Euroopan komission antamalla direktiivillä. Niin kutsutun Seveso-direktiivin tavoitteena on ehkäistä vaarallisista aineista aiheutuvia suuronnettomuuksia ja rajoittaa niiden ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvia seurauksia.

Suomessa Seveso III -direktiivi on saatettu kansallisesti voimaan kemikaaliturvallisuuslailla (L 390/2005) ja sen alaisilla asetuksilla. Suomen lainsäädännön mukaan vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi voi olla kemikaalimääriin ja luokituksiin perustuen laajamittaista tai vähäistä. Laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi on aina luvanvaraista. Vähäinen teollinen käsittely ja varastointi on ilmoituksenvaraista, jos se ylittää valtioneuvoston asetuksessa (685/2015) annetut rajat. (L 390/2005)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo Suomessa vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia. Vähäistä käsittelyä ja varastointia valvoo pelastusviranomainen.

4.4.2 Pelastuslaitoksen vastuulla oleva kemikaalivalvonta

Pelastusviranomaiselle on määritetty kemikaalivalvonnan säädöksissä tehtäviä. Keskeisimpiä säädöksiä ovat laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005, valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 ja valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista 856 /2012.

Alle ilmoitusrajan jäävien ja ilmoitusrajan ylittävien vähäisten kohteiden sekä vaarallisten kemikaalien säilyttämisen valvontaa suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä. Erityistä huomiota näissä kohteissa kiinnitetään määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä I-luokan tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevien käytössä oleviin tai käytöstä poistettuihin maanalaisiin öljysäiliöihin.

Kemikaaliturvallisuuslain valvontaa on kuvattu taulukossa 4.

Taulukko 4. Pelastusviranomaisen kemikaalivalvontatehtävät.

Valvontakohte	Valvonnan peruste	Valvontaväli	Valvontatoimenpiteet
Öljylämmityslaitteiston asennus	Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685 /2015.	Tarkastus 3kk käyttöönotosta	Suoritetaan erillisenä tarkastuksena toiminnanharjoittajan/haltijan ilmoituksen jälkeen
Maanalaiset öljysäiliöt	KTM päätös maanalaisen öljy- säiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1985)	10 v. säiliön esi-asennuksesta ja sen jälkeen säiliön luokan mukaan	yleiset palotarkastukset / tarkastusliikkeen raportit
Nestekaasun vähäinen tekninen käyttö/ varastointi 200 kg - 5 t	Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685 /2015.	Ennen käyttöönottoa ja valvontasuunnitelman mukaan	Yleisten palotarkastusten yhteydessä
Vaarallisten kemikaalien vähäinen käyttö/varastointi ilmoitus (myös tilapäinen)	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Ennen käyttöönottoa ja valvontasuunnitelman mukaan	Yleisten palotarkastusten yhteydessä

Palavan nesteen varastointi jakeluasemalla	Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 855/2012; KTM päätös vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla (415/1998)	Ennen käyttöönottoa	Yleisten palotarkastusten yhteydessä
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: turvallisuusselvityslaitos (ulkoinen pelastussuunnitelma + harjoitukset)	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Harjoitus 3 v välein, palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes + yleiset palotarkastukset
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: toimintaperiaateasiakirjalaitos	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes + yleiset palotarkastukset
Vaarallisten kemikaalien laajamittainen käsittely ja varastointi: lupalaitos	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes + yleiset palotarkastukset
Ammattimaiset ilotulitusnäytökset	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Lausunto poliisin luopaan	Poliisi ja pelastusviranomaiset
Erikoistehosteiden käyttö yleisötilaisuudessa	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Ennen tapahtumaa	Asiakirjavalvonta ennen tapahtumaa, tarvittaessa pelastusviranomaisen tarkastus tapahtumapaikalla
Ilotulitteiden myynti ja varastointi kaupan yhteydessä	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Myyntiaikana ja päätökset ilmoitusten perusteella	Myyntiaikana ja päätökset ilmoitusten perusteella ennen varastointia
Aseliikkeet	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Tarkastus lausuntoa varten, palotarkastukset valvontasuunnitelman mukaisesti	Poliisi ja pelastusviranomaiset

Räjähteiden valmistus	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Palotarkastus valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes ja pelastusviranomaiset
Maakaasun jakelu-asetat	VNa maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009)	Valvontasuunnitelman mukaisesti	Määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä
Atex-asiakirjat	Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)	Valvontasuunnitelman mukaisesti	Tukes, työsuojeluviranomaiset ja pelastusviranomaiset
Radioaktiiviset aineet /säteily		Valvontasuunnitelman mukaisesti	Stuk ja pelastusviranomaiset

4.5 Pelastustoimen laitteiden ja väestönsuojien valvonta

Pelastustoimen laitteisiin ja väestönsuojiiin liittyen suoritetaan tarvittaessa käyttöönottotarkastuksia ja valvontaa, kuten esimerkiksi poistumisvalaistuksen, savunpoistolaitteistojen ja väestönsuojien käyttöönottotarkastuksia. Tarkoituksena on varmistaa, että laitteistot täyttävät niille asetetut vaatimukset ja niitä osataan käyttää vaatimusten mukaisesti.

5 VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN JA TAHOJEN KANSSA

Pelastusviranomaisen ei useinkaan pelkästään omilla toimillaan voi ennaltaehkäistä onnettomuuksia, vaan siihen tarvitaan useamman viranomaisen yhteistyötä. Eri viranomaisten ja tahojen yhteistyöllä voidaan lisätä valvonnan tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä muun muassa vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Lisäksi pelastuslaitoksien välisellä yhteistyöllä pyritään yhdenmukaistamaan toimintatapoja. Pelastusviranomaisilla on lisäksi muiden viranomaisten työtä tukeva asiantuntijarooli.

Jatkossa yhteistyötä kehitetään edelleen. Yhteistyön on tarkoitus olla säännöllistä ja suunnitelmallista, ja tätä varten on varmistettava, että kaikki olennaiset toimijat on tunnistettu, yhteistyön tavoitteet ja tarvittavat resurssit on määritetty sekä saadut hyödyt on arvioitu. Hyvä koordinaatio on edellytys onnistuneelle yhteistyölle.

Yhteistyön rajapintoja valvontatoiminnassa on kuvattu taulukossa 5.

Taulukko 5. Valvontayhteistyön rajapinnat; Pelastuslaitosten valvonnan aapinen, Suomen Kuntaliitto, 2018.

Yhteistoiminta- viranomaiset	Yhteistyön rajapinnat												Pelastustoiminnan edellytykset	Ilmoitusvelvollisuudet muille viranomaisille
	Yhteisvalvontakäynnit	Yleisötapahtumat	Asumisturvallisuus	Palontutkinta	Patoturvallisuus	Palolimoitinlaitteet	Sammutuslaitteistot	Nuohoojien vikailmoitukset	Kemikaaliturvallisuus	Öljysäiliön turvallisuus	Eläinten hyvinvointi	Sähtöturvallisuus		
Ensihoidosta vastaava	x	x	x											x
Kaavoittaja			x						x				x	
Kunnan eläinlääkäri	x		x								x			x
Muut pelastuslaitokset		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Rakennusvalvonta	x	x	x	x		x	x		x	x		x	x	x
Sosiaaliviranomainen	x		x											x
Ympäristöterveysvalvonta	x	x	x						x		x			x
Ympäristönsuojelu	x	x	x						x	x				x
AVI	x	x							x					x
ELY	x				x				x	x			x	x
Hätäkeskuslaitos						x	x							
OTKES				x										
Poliisi	x	x	x	x					x				x	x
Puolustusvoimat	x												x	
Trafi	x								x				x	
Tukes	x	x				x	x		x			x	x	x
Tulli	x													
Nuohoojat	x		x					x						
Tarkastuslaitokset	x					x	x		x	x		x	x	

Yhteistoimintakäytännöistä muiden viranomaisten ja tahojen kanssa tunnustetaan seuraavia ominaisuuksia, jotka huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa:

- Toiminta on suunnitelmallista, riskiperusteista ja tehokasta
- Toiminnan tavoitteet ja painopisteet on määritetty
- Yhteistoiminnan periaatteista ja menettelyistä on sovittu
- Toiminnan tuloksia arvioidaan säännöllisesti ja toiminnan sisältöä kehitetään.

5.1 Viranomaisyhteistyö

- Pelastuslain 42§ 2 momentin tarkoittama ilmoitus Pelastuslain 42 §:n 2 momentin mukaan, jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä
- TUKES: Pelastuslaitos osallistuu mahdollisuuksien mukaan TUKES:n suorittamiin Seveso-kohteiden tarkastuksiin. Lisäksi pelastuslaitoksen ja TUKES:n kesken on tiedonvaihtoa sekä yhteistoimintaa kemikaalien ja räjähteiden valvonnassa. Tässä suunnitelmassa on oma lukunsa pelastuslaitoksen suorittamasta kemikaalivalvonnasta.
- TUKES valvoo myös omalta osaltaan yleisötilaisuuksia kuluttajaturvallisuuslain osalta. Valvonnassa tehdään viranomaisyhteistyötä.
- Ympäristöviranomaiset: Pelastuslaitos tekee yhteistoimintaa ympäristövaHINGOISSA, antaa lausuntoja ympäristölupahakemuksista sekä tekee yhteisiä valvontakäyntejä.
- Rakennusvalvontaviranomaiset: Pelastuslaitos toimii asiantuntijana ja lausunnonantajana paloteknisten laitteiden ja palo- ja kemikaaliturvallisuusasioiden osalta sekä suorittaa rakennusvalvontaviranomaisen pyytämät rakennushankkeen aikaiset tarkastukset ennen rakennusten käyttöönottoon liittyvää rakennusvalvontaviranomaisen loppukatselmusta tai sen yhteydessä.
- Kuntien sosiaali- ja terveystoimitoimi: Pelastuslaitos tekee mm. yhteistyötä erityisryhmien turvallisen asumisen edistämiseksi kuntien sosiaali- ja terveysviranomaisten kanssa sekä yhteisiä valvonta- tai neuvonta- käyntejä.
- Terveystarkastajat: Pelastuslaitos tekee yhteistyötä terveystarkastajien kanssa esim. yleisötilaisuuksien valvonnassa.
- Poliisi: Pelastuslaitos tekee yhteistyötä esim. yleisötilaisuuksien, ilotulitusnäytösten ja ilotulitemyyntipaikkojen valvonnassa. Pelastuslaitos osallistuu viranomaisten suorittamiin yhteistarkastuksiin poliisin kanssa erillisen suunnitelman mukaisesti. Tällaisia tarkastuksia ovat esim. anniskeluravintoloihin tehtävät teemataarkastukset yhdessä poliisin ja aluehallintoviranomaisen kanssa. Tarvittaessa poliisilta voidaan pyytää virka-apua, jos se on tarpeen palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittamiseksi.

- Aluehallintoviranomainen: Aluehallintoviranomainen suorittaa oman suunnitelmansa mukaista valvontaa sosiaali- ja terveydenhuollon luvan- varaisissa kohteissa. Pelastuslaitos toimittaa palotarkastuspöytäkirjan tarvittaessa kohteita valvoville viranomaisille ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan yhteistarkastuksiin.
- Pelastuslaitos antaa mm. anniskelulupahakemuksiin lausuntoja ja suorittaa yhteistyössä tarkastuksia anniskeluravintoloissa.
- Näiden lisäksi tehdään yhteistyötä työsuojelun vastuualueen kanssa.
- ELY-keskus: valvoo patoturvallisuuslain (494/2009) mukaisesti alueellaan olevia patoja ja varaa pelastusviranomaiselle tilaisuuden osallistua katselmuksiin ja tulla kuulluksi tarkkailuohjelmaa laadittaessa.
- Hätäkeskuslaitos: Pelastusviranomainen saa hätäkeskukselta käyttöönsä paloilmoittimia koskevaa luettelotietoa ja pelastusviranomaisen tehtäviin kuuluu ilmoittaa uusien paloilmoittimien osalta, milloin ne voidaan liittää hätäkeskukseen.
- Huoltovarmuuskeskus: Pelastuslaitos tekee yhteistyötä huoltovarmuuskeskuksen kanssa alueen YTS kohteiden valvonnassa.
- Rajavartiolaitos, Tulli ja Puolustusvoimat: Pelastuslaitos tekee yhteistyötä rajavartiolaitoksen, tullin ja puolustusvoimien kanssa liittyen erityisesti näiden hallinnassaan olevien kohteiden valvonnassa.
- Muut pelastuslaitokset: Yhteistyötä tehdään pelastuslaitoksien yhteisissä asiantuntijaverkostoissa. Valvonnan kannalta merkittävimmät asiantuntijaverkostot ovat valvonnan, kemikaaliasiantuntijoiden, tapahtumaturvallisuuden sekä paloriskitoiminnan asiantuntijaverkostot.

5.2 Muut yhteistyötahot

- Inspecta-, Dekra- ja Alco – tarkastuslaitokset: pelastuslaitos osallistuu resurssien mukaan tarkastuslaitosten tekemiin pelastustoimen laitteiden toimintavarmuuteen liittyviin tarkastuksiin valvontakohteissa. Tämän lisäksi tehdään yhteistyötä ja tiedonvaihtoa tarkastuslaitosten kanssa.
- Vakuutusyhtiöt ja onnettomuustutkintakeskus: pelastuslaitos hyödyntää tapauskohtaisesti valvonnassa onnettomuustutkinnassa saatua tietoa sekä mm. vakuutusyhtiöiden suojeluohjeita.
- Nuohoojat: Pelastuslaitos ottaa vastaa nuohoojien lakiin perustuvia ilmoituksia ja suorittaa niiden perusteella tarvittavia toimenpiteitä, kuten tarkastuksia. Nuohoojilta voidaan pyytää myös asiantuntijalausuntoja sekä suorittaa tarvittaessa yhteistarkastuksia.
- Laki pelastustoimen laitteista (10/2007) velvoittaa pelastusviranomaisen ilmoittamaan palotarkastuksessa tai muussa toiminnassaan havaitsemistaan pelastustoimen laitteita taikka asennusliikkeiden tai tarkastuslaitosten toimintaa koskevista vakavista puutteista Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.
- Vanhuspalvelulain (980/2012) 25 §:n mukaan alueen pelastustoimen palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta viipymättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

- Terveysturvallisuuslaki (763/1994) 15 §:n mukaan toiminnanharjoittajan majoitusluonnetta koskevasta ilmoituksesta sekä mahdollisesta tarkastuskäynnistä tällaiseen luonteeseen on ilmoitettava sen kihlakunnan poliisilaitokselle, jonka toimialueella luonteisto sijaitsee, ja alueen pelastusviranomaiselle. Poliisi- ja pelastusviranomaisilla on oikeus olla läsnä tarkastuksen suorittamisessa. (28.4.2006/309).
- Valtioneuvoston asetuksen kaivosturvallisuudesta (1571/2011) mukaan kaivosviranomaisen on ilmoitettava kaivoksen tarkastuksesta sekä toimitettava tarkastuskertomus asianomaiselle pelastusviranomaiselle.

6 VALVONNASSA KÄYTETTÄVÄT RESURSSIT

6.1 Koulutus ja osaaminen

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa vain alueen pelastusviranomaiseksi määrätty pelastusviranomainen. Valvontatyötä tekeville henkilöille ei ole lainsäädännössä asetettu pätevyysvaatimuksia, vaan pelastuslaitos määrittelee tarvittavat tiedot ja taidot rekrytointivaiheessa.

Palotarkastajan työ on ollut suuressa muutosvaiheessa viimeisimmän pelastuslain 379/2011 voimaantulon ja valvontasuunnitelmien käyttöönoton myötä. Lainsäädännön muutokset ja valvontasuunnitelman mukaiseen valvontaan siirtyminen sekä suoritteiden muuttuminen maksulliseksi ja valvontaprosessin käyttöönotto asettaa paineita osaamisen tarkempaan seuraamiseen ja ennaltaehkäisevän työn laadun arviointiin. Työn seurannan painopistettä on siirrettävä määrällisten tavoitteiden arvioinnista enemmän kohti vaikuttavuutta, laadun arviointia ja sen valvontaa.

Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminta on vaativaa ja monipuolista asiantuntijatyötä, joka edellyttää laajaa ja syvällistä osaamista. Henkilöstöltä tarvitaan riittävän laajan kokonaiskuva ja osaaminen pelastustoiminnasta sekä onnettomuuksien ehkäisystä sekä pelastustoimesta yleensä, jotta voi suorittaa valvontatoimintaa edes perustasolla. Työnantajan on tarjottava riittävä koulutus ja muu tuki tehtävissä menestymiseksi, sekä henkilöillä tulee olla myös valmiudet kehittää ammattitaitoaan oma-aloitteisesti.

Valvontatyötä tekevä henkilö tarvitsee työssään laaja-alaista osaamista myös muilta osa-alueilta, kuin vain pelastustoimesta. Työssä korostuu paloturvallisuuden lisäksi turvallisuuskulttuurin ja sen ilmentymien tuntemus, asiakaspalvelutaidot, rakennustekniikan tuntemus sekä kemikaaliasioiden tietämys sekä muun lainsäädännön tunteminen. Palotarkastajaa voidaankin pitää turvallisuusalan moniosaajana. Osaaminen vaatii jatkuvaa kehittämistä, jotta muuttuvien säädösten ja toimintaympäristön asettamat vaatimukset osataan ottaa huomioon työssä.

Koska mikään koulutus ei suoraan valmista henkilöitä palotarkastajaksi, tulee pelastuslaitoksen varautua tarjoamaan hyvä perehdytys uusille työntekijöille. Osaaminen varmistetaan laatimalla perehdytysuunnitelma, minkä läpikäymällä uudet henkilöt pystyvät suorittamaan asteittain valvontatehtäviä osaamisen ja kokemuksen mukaisesti.

Olemassa olevan henkilöstön osalta osaamisen ylläpitämiseksi ja parantamiseksi laaditaan vuosittain henkilöstön koulutussuunnitelma. Lisäksi on käytössä valvonnan vuosikello, missä määritellään henkilöstölle vuoden aikana pidettävät valvonta-/OE-koulutukset. Koulutuksia muulle henkilöstölle pitää onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö koulutettavan aiheen mukaan.

Valvontatehtävät on jaettu seuraaviin eri luokkiin osaamistason mukaisesti

- pelastajataso: asuinrakennukset ja vastaavat kohteet (kemikaalien säilytys)
- alipäällystötaso: edelliset + pienet erityiskohteet (myös paloteknisiä laitteita).
- päällystötaso: edelliset + erityiskohteet, jossa on kemikaalivalvontaa
- asiantuntijataso: edelliset + vaativat erityiskohteet ja pell 42§ 2 mom paloriskitarkastukset.

Sisäministeriö on asettanut Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskky ja

suunnitteluperusteet –hankeen, jossa myös onnettomuuksien ehkäisyn mukaan lukien valvonnan nykyinen suorituskky ja suorituskky- vaatimukset määritellään kansallisesti. Tällä hetkellä on käynnissä PSR:n ja Pelastusopiston toimesta Onnettomuuksien ehkäisyn osaamisen kehittämisen hanke ajalle 10/2022-10/2025, jonka tavoitteena on saada aikaan OE-osaamisen kokonaisjärjestelmä. Hankkeen loppuraporttia ei oltu vielä julkaistu valvontasuunnitelmaa laadittaessa. Tavoitteena on kehittää onnettomuuksien ehkäisyn osaamista ja osaamisen hallinnan järjestelmää pelastustoimessa sekä yhtenäistää palveluja ja niiden laatua pelastustoimessa valtakunnallisesti. Osaamisella vaikutetaan myös onnettomuuksien ehkäisytyötä tekevän henkilöstön motivaatioon, työviihtyvyyteen, rekrytointimahdollisuuksiin ja pysyvyyteen alalla.

6.2 Resurssit

Valvonnan vastuuryhmä suunnittelee, että valvontatoiminta kokonaisuudessaan pystytään suorittamaan pelastuslain vaatimusten mukaisesti laadukkaasti, säännöllisesti ja tehokkaasti. Valvonnan vastuuryhmä koostuu valvontaa päätoimisesti suorittavista henkilöistä, joille varataan eniten työaika valvontatehtävien suunnitteluun, toteuttamiseen, seurantaan ja analysointiin sekä kehittämiseen. Tarvittaessa vastuuryhmä konsultoi myös muita henkilöstöryhmien edustajia (pelastaja, alipäällystö ja PeTo-päällystö). Valvontatehtävissä käytetään tehokkaasti koko pelastuslaitoksen henkilöstöresursseja.

Valvontatyöhön tarvittavien resurssien määrä palvelutasopäätöskaudella 2024 – 2026 arvioidaan suoritettavien toimenpiteiden lukumäärän sekä valvontatehtävään keskeisesti liittyvän muun onnettomuuksien ehkäisytyön työmäärätarpeen perusteella. Huomioitavaa on, että valvontatyötä tekevän päätoimisen henkilöstön työnkuvaan kuuluu myös muita onnettomuuksien ehkäisytyöhön liittyviä tehtäviä, kuten maankäytön suunnittelun ja rakentamisen ohjausta, palon- tutkintaa sekä turvallisuusviestinnän tehtäviä. Lisäksi henkilöstö osallistuu myös muihin pelastuslaitoksen tehtäviin, kuten johtokeskustyoiskentelyyn sekä valmiuden – ja sisäisenpalveluiden vastuuyksiköiden toimintaan.

Valvontaresurssien tarve vuosina 2024 – 2026 on arvioitu taulukossa 6.

Taulukko 6. Valvontaresurssien tarve vuosina 2024 – 2026

Tehtävä	Arvio HTV:n tarpeesta
Määräaikainen valvonta	
• Yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta (A1-A6)	4,5
• Asuinrakennukset ja vapaa-ajan asuinrakennukset	3,5
Epäsäännöllinen valvonta yhteensä	2,5
Kemikaalivalvonta	1,0
Valvontatyön johto, suunnittelu, arviointi ja kehittäminen sekä yhteistyö	1,5
Palotarkastusohjelman ylläpito ja kehitystyö, uuteen OE-sovelukseen siirtyminen	0,5
Osaamisen kehittäminen ja ylläpito henkilöstöllä	1,0
Neuvontapalvelu	1,0
Yhteensä	15,5
Lisähenkilötyövuositarve	2,5

Nykyisessä toimintaympäristössä asiakkaiden toiminnasta muodostuvan palvelukysynnän sekä toimintaympäristön muutosten seurauksena valvontaan kohdistuu kasvavaa resursointitarvetta. Valvontatoiminnan vaatimustasoa nostaa asiakasvaatimustason nousu ja valvontamenetelmien kehittyminen sekä valvontaprosessin hyvän hallinnon vaatimuksien noudattaminen. Määrällisesti tehtävämäärää on kasvattanut epäsäännöllinen valvonnan lisääntyminen, sekä jälkivalvonnan systemaattinen toteuttaminen.

Epäsäännöllinen valvonta koostuu asiakirjavalvonnasta, paloriskiasuntojen tarkastuksista, yleisötapahtumien valvonnasta, ylimääräisistä- ja jälkipalotarkastuksista sekä tarkastuksista ennen rakennuksien käyttöönottoa. Epäsäännöllinen valvontatoiminta on vaikutukseltaan merkittävä osa-alue onnettomuuksien ehkäisyssä. Sen avulla saadaan tehokkaasti tavoitettua riskitason haitallinen muutos sekä riskikohteet ja puututtua niihin ennen potentiaalista onnettomuutta. Epäsäännöllinen valvonta on luonteeltaan reaktiivista toimintaa, jonka kysyntään pitää tarpeen mukaan nopeasti vastata. Nämä ovat niitä onnettomuuksien ehkäisyn hälytysluonteisia tehtäviä.

Vuonna 2012 palvelutasopäätöksessä oli resursoitu valvontapalvelujen tuottamiseen 8 henkilötyövuotta koko henkilöstön osalta. Resurssit ovat osoittautuneet alimitoitetuksi, joten sisäisillä järjestelyillä ja toimintaa tehostamalla henkilötyövuosimäärää on jo kasvatettu. Vuonna 2023-2026 valvontaan osallistui arviolta yhteensä noin 13 henkilötyövuotta.

Pelastuslain asettaman valvontavelvoitteen asianmukainen toteuttaminen edellyttää viidentoista ja puolen (15,5) henkilötyövuoden panosta tämän hetken tilanteen perusteella. Näin ollen puuttuva henkilötyövuositarve tulee saavuttaa edelleen henkilöstön sisäistä työnjakoa muuttamalla sekä päätoimisen valvontahenkilöstön määrän lisäämisellä. Tämän hetken tulkinnan mukaan työnjako on saavuttanut lähes optimaalisen tason tehtävien osalta.

Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan koulutusta on viime vuosina lisätty pelastustoiminnan henkilöstölle, jotta heidän osaamistaso on saatu nostettua vaaditulle tasolle valvontatehtävien suorittamisen suhteen. Sopivien valvontatehtävien resursoinnin suhteen matka alkaa kuitenkin olla kuljettu loppuun, koska pelastustoiminnan toimintaresurssit ovat rajalliset. Tällä hetkellä valvonnan vastuualueella henkilöstöresurssi tarve on enemmänkin asiantuntijatasolle, jotta vastuuyksikkö voi alkaa toteuttaa tehokkaampaa onnettomuuskehityksen ja korjausmääräysten seuranta- ja analysointia sekä vastaamaan epäsäännöllisen valvonnan kuormaan. Toinen nouseva trendi on ollut asumiseen liittyvät yhteiskunnalliset ilmiöt esimerkiksi ihmisten toimintakyvyn alenema, josta aiheuttavat riskitason muutosta siinä kategoriassa. Tämän asiakaskunnan kanssa työskentely vaatii henkilöstöltä erityistä osaamista vuorovaikutuksen ja asian kokonaisvaltaisuuden tunnistamisen suhteen. Muuttuva maailmantilanne sekä uudet teknologiset ratkaisut ja ilmiöt tuovat uusia haasteita onnettomuuksien ehkäisytyöhön ja valvontatoimintaan.

Pelastuslaitosten kesken tehtävä valtakunnallinen asiantuntijayhteistyö on noussut merkittävään asemaan yhteisien toimintamallien ja käytäntöjen luomisessa. Tehdyn työn avulla pystytään tarjoamaan asiakkaalle yhtenäisempää sekä laadukkaampaa palvelua ja sillä yhtenäistetään pelastuslaitoksien toimintaa. Asiantuntijayhteistyö vaatii osallistujilta aktiivista työotetta ja ajallista panostusta kasvavassa määrin. Asiantuntijayhteistyöhön osallistuu päätoimisesti valvontatyötä tekevä henkilöstö. Uuden onnettomuuksien ehkäisytyöjärjestelmän kehittäminen tapahtuu myös osaksi asiantuntijayhteistyönä. Kun

järjestelmä tulee käyttöön pelastuslaitoksilla, niin onnettomuuksien ehkäisytyön asiantuntijat tulevat kouluttamaan ja tukemaan tietojärjestelmän käyttöönottoa muulle henkilöstölle.

Toimintaympäristön muutokset, uudet ilmiöt ja riskit, kehittyvät valvontamenetelmät sekä viranomaisyhteistyön toteuttaminen vaikuttavat myös suoraan epä-säännöllisen valvontatyön kasvuun ja valvonnan suunnitteluun. Lisäksi koulutustarve muulle henkilöstölle kasvaa näiden ilmiöiden perusteella. On huomioitava, että yksittäisen valvontatehtävään käytettävä aika on kasvanut viime vuosina valvontaprosessin muutoksen seurauksena. Valvonnan toteuttamisen ja seurannan osalta on pyritty kehittämään toimintatapoja, mutta niiden avulla säästyneellä ajalla ei pystytä kattamaan kaikkea toimintatarvetta. Henkilötyövuosi tarve ei tule pienenemään esitetystä arviosta, mutta sitä tullaan arvioimaan uudelleen tulevan palvelutasopäätöksen valmistelun yhteydessä.

6.2 Neuvontapalvelu

Pelastuslaitoksen neuvontapalvelun kautta voi saada virka-aikana ohjeita, neuvontaa ja opastusta paloturvalliseen rakentamiseen, pelastussuunnitelmien laadintaan ja muihin onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvissä kysymyksissä. Neuvontasähköpostissa otetaan vastaan myös pelastusviranomaiselle toimitettavia sähköisiä asiakirjoja. Neuvontapalvelun lisäksi pelastuslaitoksella on otettu käyttöön paloturvallisuuden itsearviointiin liittyen erillinen palvelunumero, koska se on katsottu tarpeelliseksi eriyttää neuvontapalvelusta erilliseksi kokonaisuudeksi.

7 VALVONTATEHTÄVIEN MAKSULLISUUS

Pelastuslaitos voi pelastuslain 96 §:n mukaisesti periä maksun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta.

7.1 Maksujen kohdentaminen

Palotarkastuksen maksuista vastaa rakennuksen omistaja tai omistajan ja haltijan keskinäisen sopimuksen (esimerkiksi vuokrasopimus) mukaan haltija. Toimintaa rakennuksessa tai muussa valvottavassa kohteessa voi kuitenkin harjoittaa rakennuksen omistajan ja haltijan ohella myös muu oikeushenkilö, toiminnanharjoittaja. Viimeksi mainitussa tilanteessa pelastuslaitos kohdistaa valvonnan toiminnanharjoittajaan ja perii tältä palotarkastuksesta aiheutuvan maksun.

Tunnistetietona käytetään yhteisön tai yksityisen yrityksen osalta Y-tunnusta ja yksityishenkilön osalta sosiaaliturvatunnusta.

Pelastuslain 96 § 4 momentin nojalla maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomainen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

7.2 Maksuista päättäminen

Valvonnasta perittävistä maksuista päättää pelastuslain 379/2011 96§:n mukaan alueen pelastustoimi hyväksymässään taksassa.

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen toimintasäännön mukaisesti viranomaistarkastuksista, katsastuksista ja muista virkatoimista perittävistä maksuista päättää Hyvinvointialueen turvallisuuslautakunta. Valvonnasta perittävät maksut on esitetty Pelastuslaitoksen palvelumaksut –hinnastossa, joka on luettavissa pelastuslaitoksen [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Yksittäiset epäselvät tilanteet, esimerkiksi reklamaatio valvontakäynnin maksuvelvollisuuden täyttymisestä, päättää pelastuspäällikkö valvonnan vastuuyksikön esihenkilön esityksestä.

8 TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA

8.1 Tietojen käsittely

8.1.1 Valvontatiedot

Palotarkastuspöytäkirjoista ja muista valvontatoimintaan liittyvistä asiakirjoista ei oteta tarpeettomia paperikopioita. Mahdollisesti tarvittavat paperitulosteet tulee säilyttää lukitussa kaapissa.

Palotarkastuspöytäkirjat tallennetaan sähköiseen palotarkastusohjelmaan. Valvontarekisteritiedot tarkastetaan aina valvontatehtävän yhteydessä ja tarpeettomat tiedot poistetaan.

Nykyinen käytössä oleva palotarkastusohjelma rajoittaa tällä hetkellä esimerkiksi sähköisen asioinnin mahdollisuutta, tekoälyn ja älykkäiden analyysityökalujen hyödyntämistä viranomaistoiminnassa sekä valvonnan riskiperusteista suunnittelua. Uusi kansallinen OE-tietojärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2026 aikana, mutta osaltaan pelastuslaitos joutuu käyttämään rinnan vanhaa palotarkastusjärjestelmää. Uusi OE-tietojärjestelmä on ratkaisevan tärkeä valvontatoiminnan kehittämisessä ja toiminnan tehostamisessa.

8.1.2 Luottamukselliset tiedot

Pelastuslain 93 §:n mukaan pelastuslaitos saa ylläpitää henkilörekisteriä rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyvää valvontatehtävää varten. Henkilötietoja sisältävän tietoa saavat käyttää ainoastaan pelastusviranomaisiksi nimetyt henkilöt työtehtäviinsä liittyen.

Henkilörekisterin ylläpidossa noudatetaan tietosuojalain vaatimuksia.

8.2 Seuranta

Valvontatoiminnan kohdentaminen riskiperusteisesti vaatii pelastuslaitoksilta jatkuvaa toimintaympäristön seurantaa ja toiminnan vaikuttavuuden arviointia.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- suunnittelun riskiperusteisuuden toteutumiseen,
- käytettävissä oleviin resursseihin,
- valvontakeinojen tehokkuuteen,
- viranomaisyhteistyön toteutumiseen sekä
- laadun ja suoritteiden seurantaan.

Toteutunut valvonta; Toteutunutta valvontaa seurataan säännöllisesti kohdeluokkien (A1-A6) sekä asuinrakennusten ja vapaa-ajan rakennusten tarkastusprosentteilla.

Paloturvallisuuden itsearviointiin osalta seurataan palautuneiden lomakkeiden % -osuutta lähetetyistä. Lisäksi seurataan itsearviointissa havaittuja puutteita.

Valvonnan laatuun perustuva seuranta; Valvonnan laatua on tarkoitus seurata kolmen kriteerin avulla. Kriteerit ovat jälkivalvonnan toteutuminen, asiakirjojen laatu ja asiakaspalaute.

Sisäinen valvonta ja asiakirjojen laadun seuranta toteutetaan asiakirjatarkasteluna, joka kohdistuu pääasiassa valvontatoimenpiteistä laadittuihin pöytäkirjoihin ja muihin asiakirjoihin. Tarkastelussa huomiota kiinnitetään hyvän hallinnon toteutumiseen viranomaisessa sekä julkisen vallan käytöstä annettujen säästösten noudattamiseen. Laadunvalvonnalla pyritään parantamaan viranomaisen toimien oikeudellista laatua sekä takaamaan osaltaan pelastusviranomaisen itsensä sekä asiakkaina olevien oikeudet. Laadunvalvonta on myös osa organisaation johtamistoimintaa ja käytännön esihenkilötyötä ja sillä pyritään parempaan valvonnan vaikuttavuuteen.

Asiakaspalautteen keräämisen tarkoituksena on varmistaa, että asiakas saa pelastuslaitokselta valvontasuunnitelman mukaista palvelua, joka auttaa asiakasta omatoimisen varautumisen parantamisessa sekä auttaa asiakasta tunnistamaan puutteita pelastuslain ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisten velvoitteiden noudattamisessa. Asiakaspalautetta seurataan asiakaskokemuksen ja valvontakäyntien hyödyllisyyden eri osa-alueita kuvaavalla luvulla. Asiakaspalautetta kerätään joko kausittain tai toistaiseksi.

Vaikuttavuuden arviointi

Valvontatyön vaikuttavuuden arvioinnissa pelastuslaitos seuraa:

- onnettomuusmäärien
- esiintymistiheyksien
- onnettomuusvahinkojen kehitystä rakennuksissa.

Ensisijaisesti seurannassa hyödynnetään sisäministeriön ylläpitämää pelastustoimen onnettomuus- ja valvontarekisterin PRONTOn tietokantoja (liite 3).

Palvelun laadun ja vaikuttavuuden arviointia toteutetaan hyvinvointialueelle/pelastuslaitokselle laaditun omavalvontaohjelman ja -suunnitelman mukaisesti.

Raportointi

Valvontamääristä raportoidaan kolmella eri tasolla.

1. Tarkastustoteuman kuukausittainen seuranta toteutetaan johtoryhmälle laadittavan kuukausittaisen katsauksen avulla.
2. Tarkastustoteumaa raportoidaan hyvinvointialueen omavalvontasuunnitelman mukaisesti kolme kertaa vuodessa. Samalla toteutetaan työntekijäkohtainen valvonnan toteuman seuranta, joka välitetään esihenkilötasolle.
3. Toiminnasta raportoidaan myös Etelä-Karjalan hyvinvointialueen määrittämien periaatteiden mukaisesti (puolivuosiraportti ja valvonnan toteumaraportti). Tarvittaessa raportoidaan myös aluehallintovirastoon ja sisäministeriöön.

8.3 Valvonnan seuranta 2025

Pelastusviranomainen valvoo pelastuslain mukaisia jokaiselle asetettujen velvollisuuksien sekä toiminnanharjoittajalle ja rakennuksen omistajalle ja haltijalle asetettujen velvoitteiden toteutumista ja noudattamista. Pelastuslain lisäksi pelastusviranomainen on säädetty yhdeksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain valvontaviranomaiseksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ohella.

Valvonnan suorittamiseksi tehdään palotarkastuksia ja hyödynnetään muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä, kuten asiakirjakirjavalvontaa ja paloturvallisuuden itsearviointia (ennen omavalvontaa). Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Valvontatoiminnan keskeiset periaatteet on määritelty valvontasuunnitelmassa, joka tarkastetaan vuosittain.

Valvontatehtävien suorittamisessa hyödynnetään laajasti koko henkilöstön resursseja.

Suoritettut valvontatoimenpiteet

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi alueella tehtiin yhteensä 7826 kpl erilaista palotarkastusta ja muuta valvontatehtävää jakautuen seuraavasti:

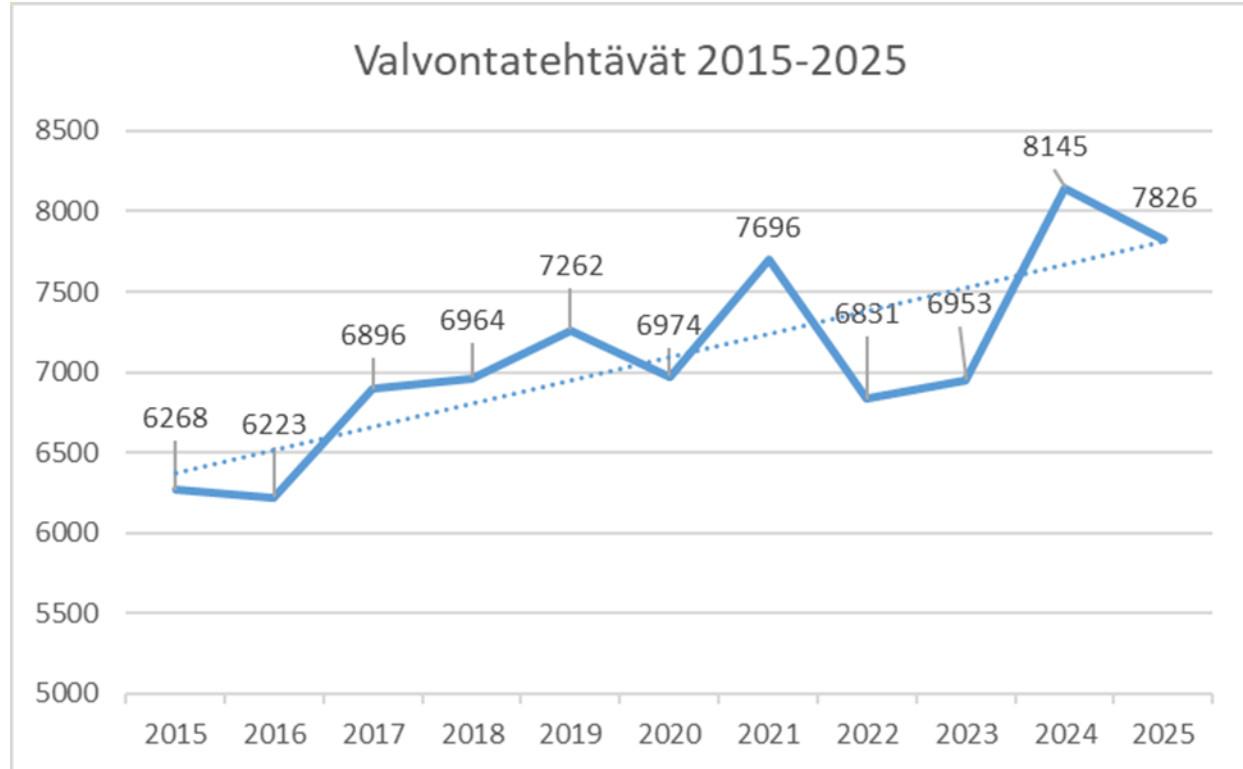
- Määrävälein valvottaviin liike-, teollisuus- ja julkisiin rakennuksiin (A1-A6-kohdetyypit), suoritettiin yhteensä 430 määräaikaista palotarkastusta (toteutuminen 96 %).
- Asuin- ja vapaa-ajan rakennuksiin suoritettiin 418 määräaikaista palotarkastusta. Tarkastukset kohdistuivat pääasiassa edellisen vuoden paloturvallisuuden itsearviointialueen rakennuksiin, joista ei palautettu itsearviointilomakkeita. Lisäksi tarkastusta kohdennettiin kohteisiin, joissa on tehty 2019 (tai aiemmin) paloriski-ilmoitus (toteutuminen 96 %).
- Asuinrakennusten ja vapaa-ajanrakennusten paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita käsiteltiin 4626 kpl, joka on 81% lähetetyistä lomakkeista.
- Muita epäsäännöllisiä valvontatehtäviä 1012 kpl
- Asiakirjavalvontaa suoritettiin yhteensä 1034 kpl
- Kemikaalilainsäädännön mukaisia valvontatehtäviä oli yhteensä 287 kpl.

Vahvistetun valvontaohjeen / -suunnitelman mukaiset valvontatehtävät toteutuivat 96 %:sti (tavoite 100 %).

Vuoden 2021 aikana otettiin käyttöön uudistettu valvontaprosessi, jonka avulla hallintolain mukaista asiakkaan kirjallista kuulemistä saatiin toteutettua paremmin. Samalla prosessin muutoksella valvontapöytäkirjoja on saatu yhtenäistettyä ja saatu siten aikaiseksi laadukkaampaa työtä. Tämä muutos oli merkittävä asia valvontatyön tekemisen kannalta. Kääntöpuolena voidaan todeta, että valvontaprosessin hallinta on aiheuttanut haasteita valvontatyötä tekevien henkilöiden parissa, koska kirjaaminen järjestelmiin ei ole yksinkertaista sekä prosessin hallinta ei ole automatisoitua.

Valvontatyön etenemisestä on raportoitu säännöllisesti esihenkilöille ja siitä huolimatta toteutumisen seuranta sekä -valvonta eivät täydellisesti onnistuneet. Henkilömuutokset ja poissaolot tehtävissä aiheuttivat valvontakuormaa loppuvuodelle ja aivan kaikkia tehtäviä ei saatu toteutettua kalenterivuoden aikana suunnitellusti. Valvonta painottuu edelleen osin loppu vuoteen. Tähän asiaan tulee kiinnittää jatkossa huomiota ja valvontatehtävien tekeminen on

muutettava enneminkin etupainotteiseksi. Henkilöstömuutosten myötä ilmeni myös osaamisvajetta valvontatyön näkökulmasta, jota ei välittömästi saatu täytettyä uusilla rekrytoinneilla. Tähän asiaan tulee kiinnittää edelleen jatkossa huomiota. Valvontatehtävät ovat pidemmällä aikavälillä tarkasteltaessa määrällisesti nousussa, vaikka edelliseen vuoteen verrattuna oli aavistuksen laskua. Määräaikaisen valvonnan aikana valvontakohteita poistuu valvontalistoilta, tai niiden kohdetyyppejä vaihtuu toiseksi suhteessa alkuperäiseen suunniteltuun määrään.

Valvontatehtävien määrien kehitys 2015-2025

Valvontatehtävien kokonaismäärään vaikuttaa yleisesti epäsäännöllisten valvontakäyntien määrä, asiakirjavalvonnan ja kemikaalilainsäädännön mukaiset valvontatehtävät. Vuosittaiseen säännölliseen valvontamäärään vaikuttaa kaikista eniten itsearviointialueella oleva valvottava kiinteistömassa ja itsearvioinnin toteutuminen. Erityiskohdemääriä pyritään seuraamaan ja tasaamaan vuosittain, jotta niiden määrällinen vaihtelu pysyisi maltillisena.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin selvitys vuodesta 2025

Paloturvallisuuden itsearviointi on hyvä keino kartoittaa valvontatarvetta vuosittain. Itsearviointi toimii riskienarviointityökaluna, jonka avulla valitaan tarvittava valvontakeino. Itsearviointi toimii hyvin tavallisen asumisen piirissä, missä asuu toimintakyvyltään normaaleja henkilöitä.

Itsearviointia suoritettiin vuonna 2025 yhteensä 5723 kiinteistöön koko Etelä-Karjalan alueella. Näistä lähetetyistä itsearviointilomakkeista palautui 4623 kappaletta pelastuslaitokselle, eli kokonaispalautusprosentti oli 81 %.

Postin palauttamia lomakkeita oli yhteensä 265 kpl. Nämä kohteet kierrettiin läpi vuoden 2025 aikana, ja poistettiin valvonnasta autioituneet tai poistuneet kohteet. Kohteet, jotka näyttivät olevan asuinkäytössä tai vapaa-ajan käytössä, nostettiin valvontaan seuraavalle vuodelle.

Itsearviointi suoritettiin pientaloihin, vapaa-ajan asuntoihin sekä taloyhtiöihin. Taloyhtiöiden itsearvioinnissa oli vuonna 2025 mukana vuoden 2024 kohteet,

jotka olivat jääneet tällöin lähettämättä palveluntarjoajan virheen vuoksi. Näitä kohteita oli yhteensä 356 kpl.

Kokonaispalautusprosentissa päästiin tavoitteeseen vuonna 2025.
Palautuneiden määrät ja palautusprosentit kunnittain

Kunta	Lähtenyt	Palautettu	Ei palautettu	Palautus%
Imatra	771	661	110	85,7 %
Lappeenranta	1000	843	157	84,3 %
Lemi	286	243	43	85,0 %
Luumäki	187	169	18	90,4 %
Parikkala	418	362	56	86,6 %
Rautjärvi	216	146	70	67,6 %
Ruokolahti	97	64	33	66,0 %
Savitaipale	115	80	35	69,6 %
Taipalsaari	112	98	14	87,5 %

Pientalot

Kunta	Lähtenyt	Palautettu	Ei palautettu	Palautus%
Imatra	0			
Lappeenranta	571	443	128	77,6 %
Lemi	122	97	25	79,5 %
Luumäki	0			
Parikkala	2	2	0	100,0 %
Rautjärvi	77	60	17	77,9 %
Ruokolahti	504	413	91	81,9 %
Savitaipale	505	393	112	77,8 %
Taipalsaari	239	173	66	72,4 %

Vapaa-ajan asunnot

Kunta	Lähtenyt	Palautettu	Ei palautettu	Palautus%
Imatra	114	89	25	78,1 %
Lappeenranta	222	167	55	75,2 %
Lemi	37	30	7	81,1 %
Luumäki	55	44	11	80,0 %
Parikkala	53	26	17	49,1 %
Rautjärvi	2	2	0	100,0 %
Ruokolahti	3	2	1	66,7 %
Savitaipale	1	1	0	100,0 %
Taipalsaari	14	5	9	35,7 %

Taloyhtiöt

Palautukset netissä vs. paperilla

	Pientalo	%	Taloyhtiöt	%	Vp-asunto	%	KA25	KA24	KA23	KA22
Paperi	2077	77,9 %	168	44,7 %	1199	75,8 %	66,1 %	58,5 %	51,6 %	44,9 %
Netti	589	22,1 %	208	55,3 %	382	24,2 %	33,9 %	41,5 %	48,4 %	55,1 %

Tänäkin vuonna lomakkeen palautus on ollut suositumpaa paperilla. Taloyhtiöillä nettipalautus on ollut joka vuosi suositumpi kuin paperipalautus. Paperipalautuksen suosiossa on ollut nousua vuosien aikana.

Pientalojen puutteet

Alla taulukko pientaloissa havaituista puutteista. Puutteet jakautuvat keskenään vuosittain hyvin samalla lailla, ja eniten puutteita onkin aina ollut kiinteistön osoitenumeroinnissa. Huomioitava asia on, että tänä vuonna puutteita havaittiin pientaloissa huomattavasti vähemmän kuin aiempina vuosina.

	2025	2024	2023	2022	2021
Palovaroittimet	59	75	76	91	77
Palovaroittimen testaus	47	68	58	79	55
Sähkölaitteiden turvallisuus	5	13	4	9	12
Saunan turvallisuus	6	10	9	6	15
Rakennuksesta poistuminen	43	43	48	63	71
Varatieikkunat	58	102	83	101	102
Turvallinen kulku katolle	65	102	86	128	85
Nuohous	48	90	87	114	92
Tulisijan etäisyydet	10	11	10	18	14
Palavat nesteet ja kaasut	9	10	9	8	10
Öljysäiliöt pohjavesialueilla	8	19	24	17	19
Jäteastioiden sijoitus	32	135	85	72	44
Helposti syttyvä materiaali ulkona	20	54	32	31	23
Kiinteistön osoitenumero	185	257	218	266	240
Kattilahuoneen osastointi	8	14	10	17	27
Yhteensä	603	1003	839	1020	886

Puutteellisten kohteiden määrät suhteutettuna palautettuihin vuosina 2021-2024

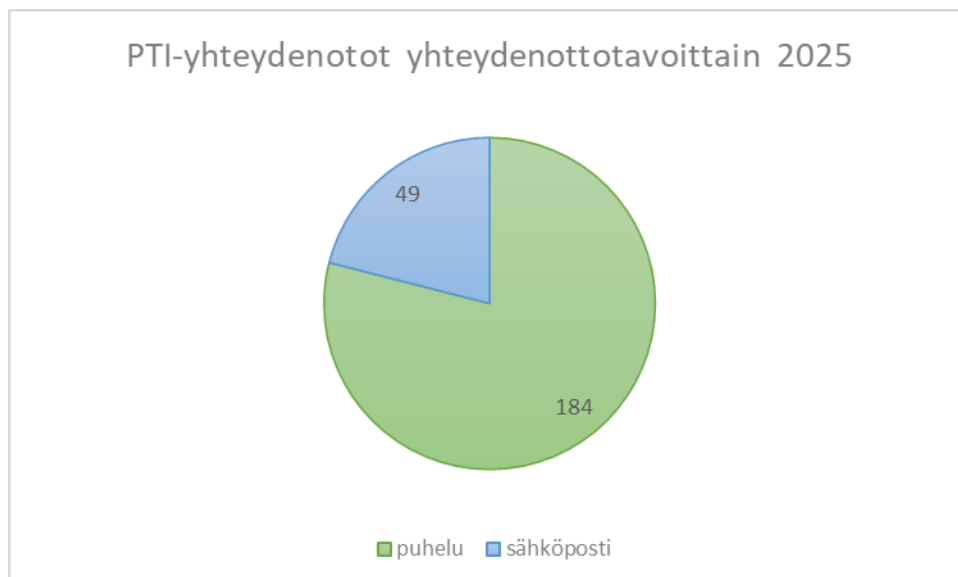
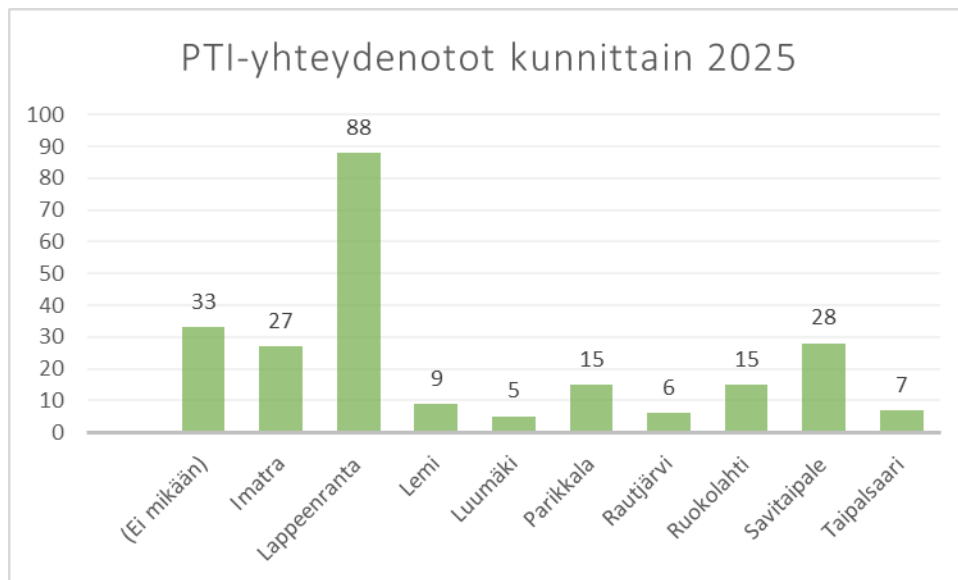
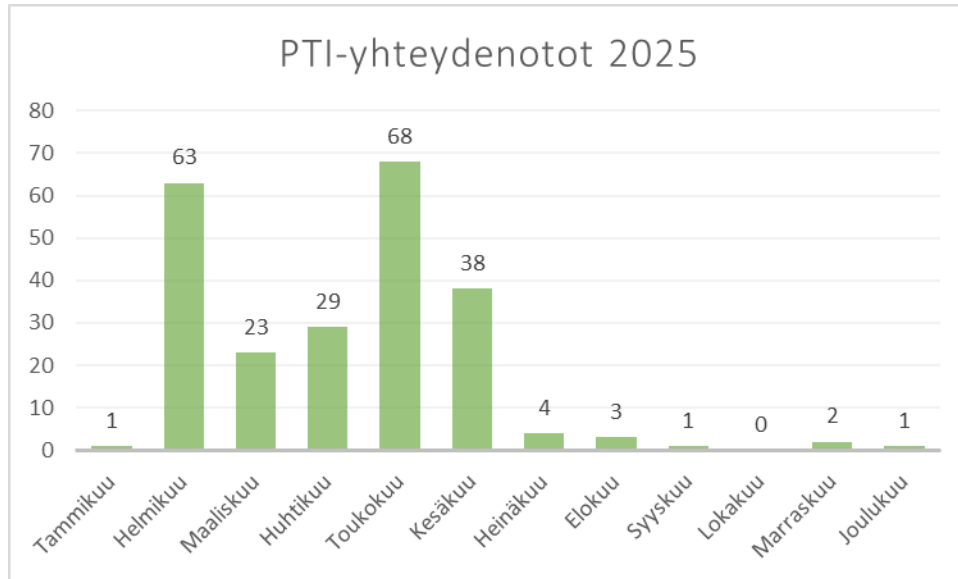
	kaikki puutteelliset	kaikki palautuneet	suhteutettu % 2025	suhteutettu % 2024	suhteutettu % 2023	suhteutettu % 2022	suhteutettu % 2021
pientalot	419	2666	15,7 %	18,2 %	19,5 %	21,5 %	23,8 %
v-a asunnot	338	1581	21,4 %	31,6 %	30,1 %	27,3 %	28,1 %
taloyhtiöt	169	376	44,9 %		24,8 %	24,4 %	26,0 %

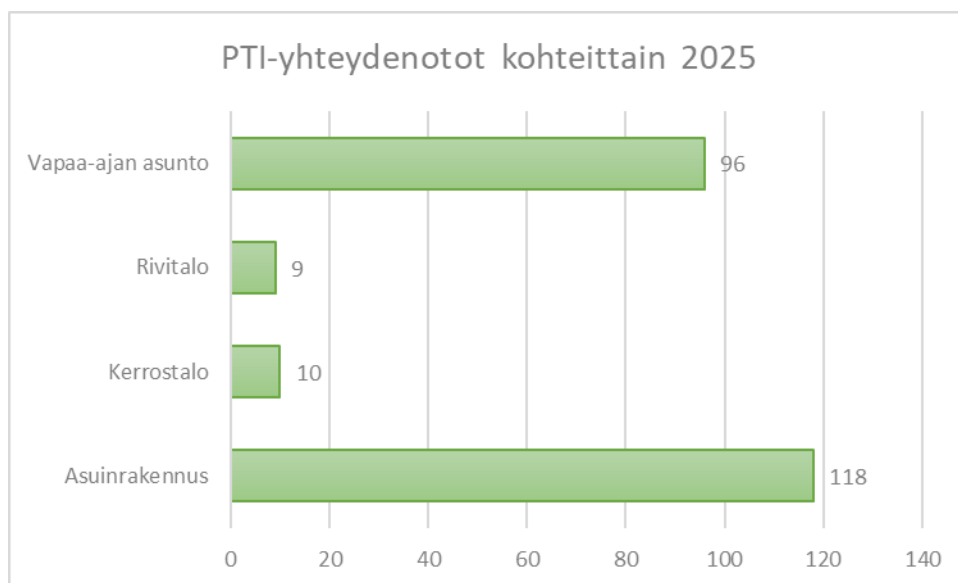
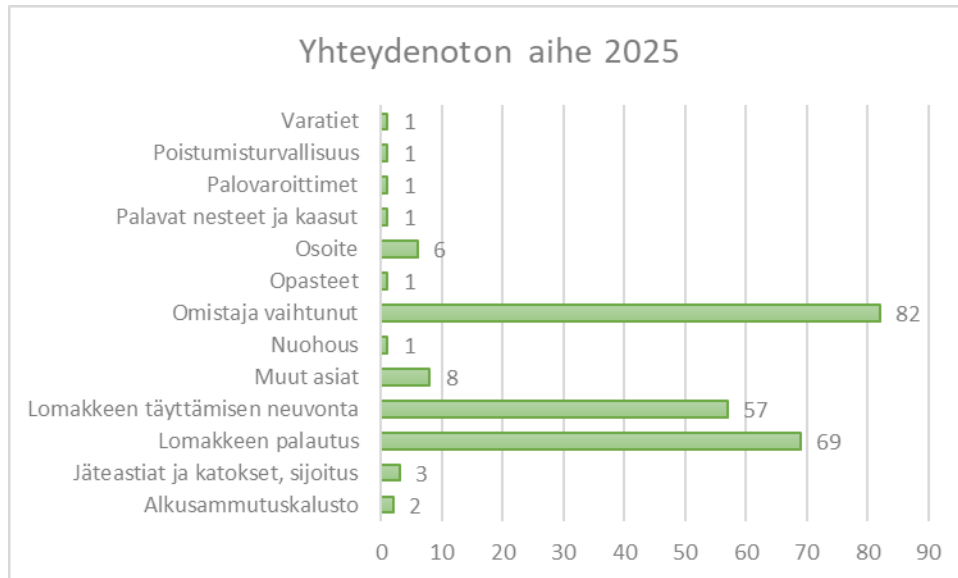
Puutteellisten kohteiden prosentuaalinen määrä palautettuihin lomakkeisiin nähden on pysynyt suhteellisen samana. Pientaloissa on näkyvissä laskua vuosittain puutteiden määrässä, ja vuonna 2025 vapaa-ajan asunnoissa oli havaittu huomattavasti vähemmän puutteita. Puutteita havainneet taloyhtiöt taas olivat nousseet huomattavasti edellisvuosiin verrattuna.

SBM-tilastot paloturvallisuuden itsearvioinnista

Yhteydenotot painottuvat lomakkeiden lähetyssaikeihin, ja kuten on havaittu aiemminkin, tällöin on hyvä pitää tuplapäivystystä PTI-puhelimessa. Eniten kaitaan neuvoo lomakkeiden täyttämässä ja palautuksessa, omistajan

vaihdokset koskevat erityisesti vapaa-ajan asuntoja. Suurin osa yhteydenottoista tulee puhelimitse.

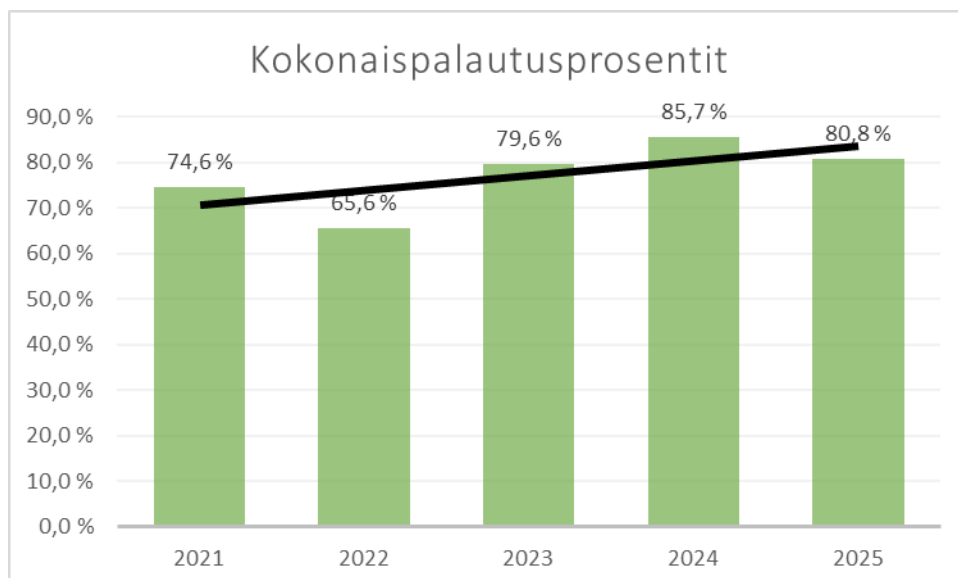

Yhteenveto paloturvallisuuden itsearviointista

Aikaisempien vuosien palautus määrät vs. 2025

Palautusprosentti laski viime vuodesta (85,7% → 80,8%), mutta tavoitteisiin päästiin kuitenkin kaikissa kiinteistömuodoissa. Vuodesta 2021 palautustrendi on ollut nouseva

Aikataulut

Pientaloihin ja taloyhtiöihin lomakkeet lähetettiin viikolla 5, niin että ne olivat asiakkailta perillä viikon 6 alussa. Palautusaikaa pientaloilla oli maaliskuun loppuun, ja taloyhtiöillä huhtikuun loppuun. Taloyhtiöiden aikaa pidennettiin toukuun loppuun.

Muistutuskierros pientaloihin lähetettiin viikolla 16. Muistutuskierroksen yhteydessä lähetettiin myös lomakkeita kohteisiin, joista oli ilmoitettu vaihtuneita omistajatietoja. Muistutuskierros lähetettiin economynä, jolloin mahdolliset postin palauttamattomat kohteet saatiin tietoon.

Vapaa-ajan asuntoihin lomakkeet lähetettiin viikolla 19. Palautusaikaa oli kesäkuun loppuun.

Palautusmahdollisuus suljettiin syyskuun loppuun, jonka jälkeen Granolta saatiin viimeiset palautus Excelit.

Aikataulun voidaan todeta olevan hyvä tulevillekin vuosille. Lomakkeiden palautukset tulevat suurilta osin ennen vuoden puoliväliä, jolloin voidaan tarvittaessa alkaa suorittamaan valvontaa jo saman vuoden puolella.

Puutteet

Eniten puutteita on havaittu itsearviointeja tehdessä kiinteistön osoitemerkinnöissä, kuten joka vuosi. Vuonna 2025 puutteita oli kuitenkin huomattavasti vähemmän kuin viime vuosina.

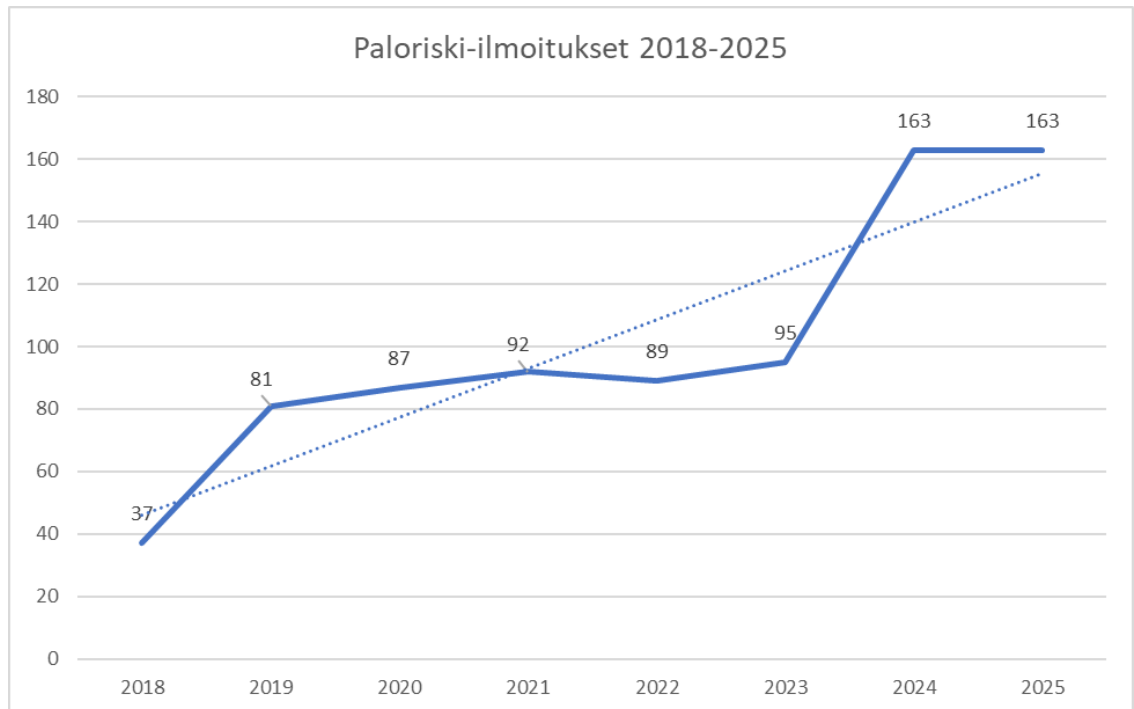
Ongelmat

Palveluntarjoajaa vaihdettiin uuteen toimijaan. Heidän kanssaan toiminta on sujunut, toki alussa on ollut omaa säätöään, kun he eivät tiedä kaikkea mitä me haluamme postituksilta ja palautuksilta. Pientä hienosäätöä palautus Excelien tietojen kanssa pyritään tekemään seuraavalle vuodelle.

Kehitysideoita

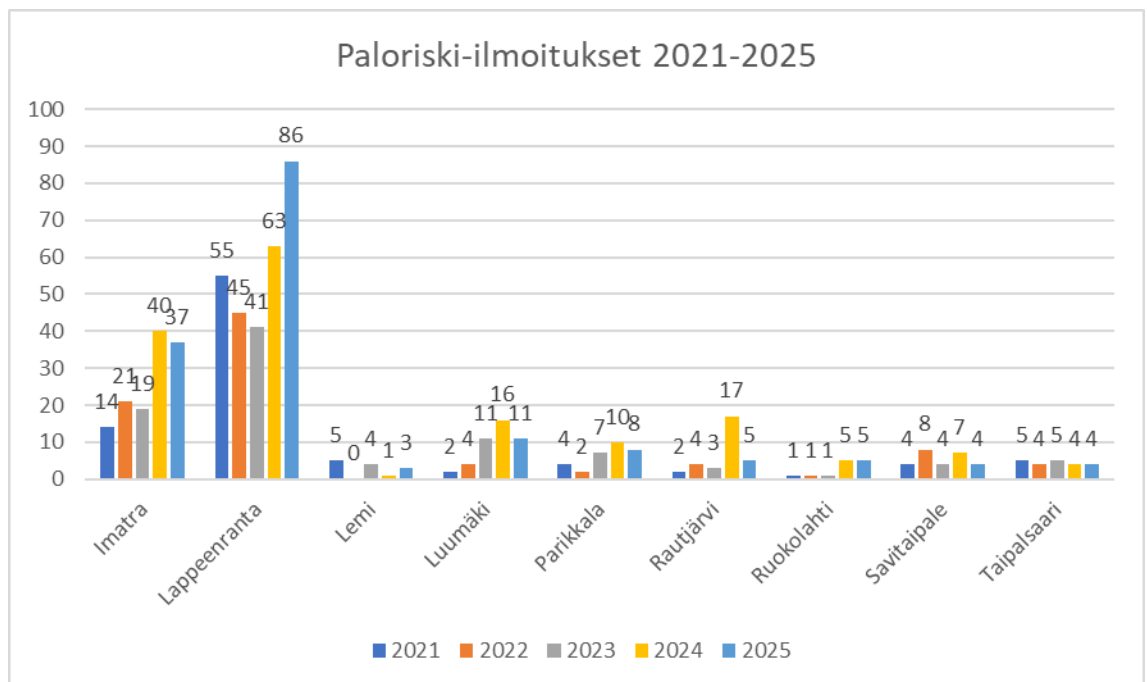
- Pidennetään taloyhtiöiden palautusaikaa suoraan 31.5. saakka. Siinä ajassa pitäisi ehtiä palauttamaan lomakkeet
- Taloyhtiöiden lomakkeille pelkkä nettipalautus.

Paloriski-ilmoitukset

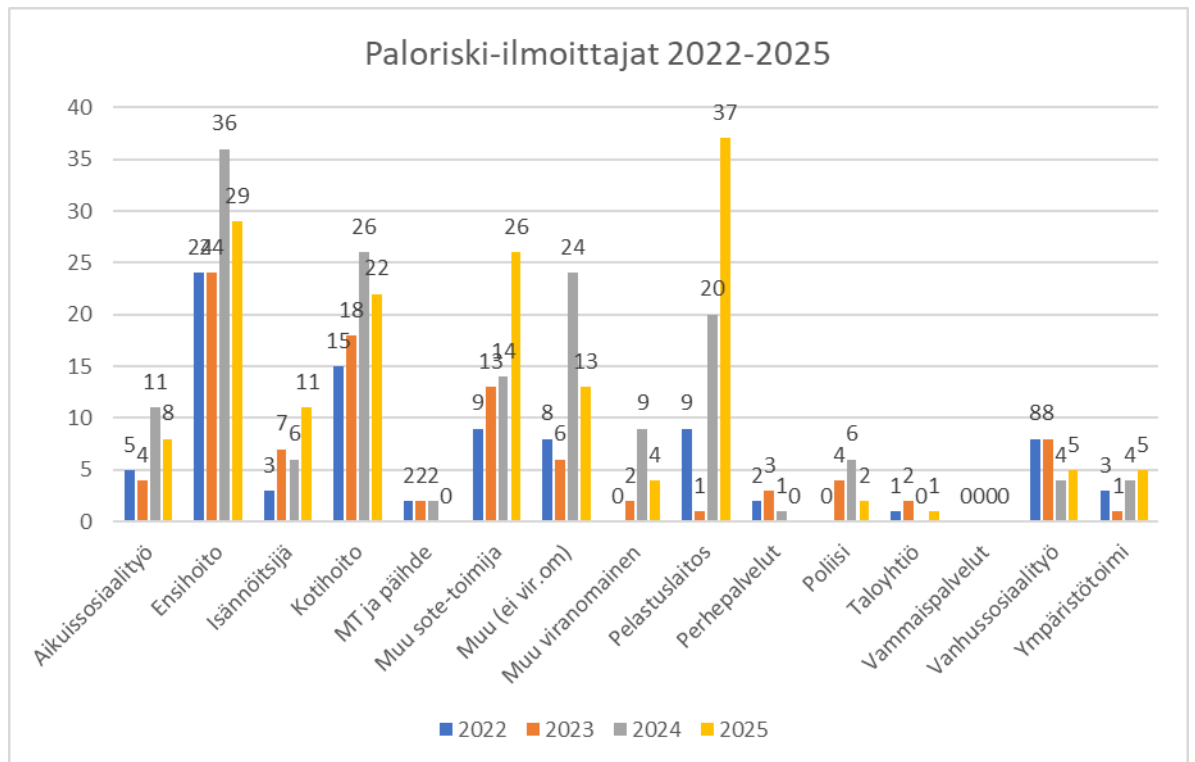
Johtopäätökset:

Vuoden 2024 ilmoitusmäärien nousun jälkeen on havaittavissa, että määrä alkaa vakiintua. Syynä nousuun on mitä ilmeisemmin ollut ilmoittajatahoille annettu koulutus paloriskeistä ilmoittamiseen. Osaltaan syynä yleiseen ilmoitusmäärien suuruuteen voi olla myös väestön ikääntymisellä.

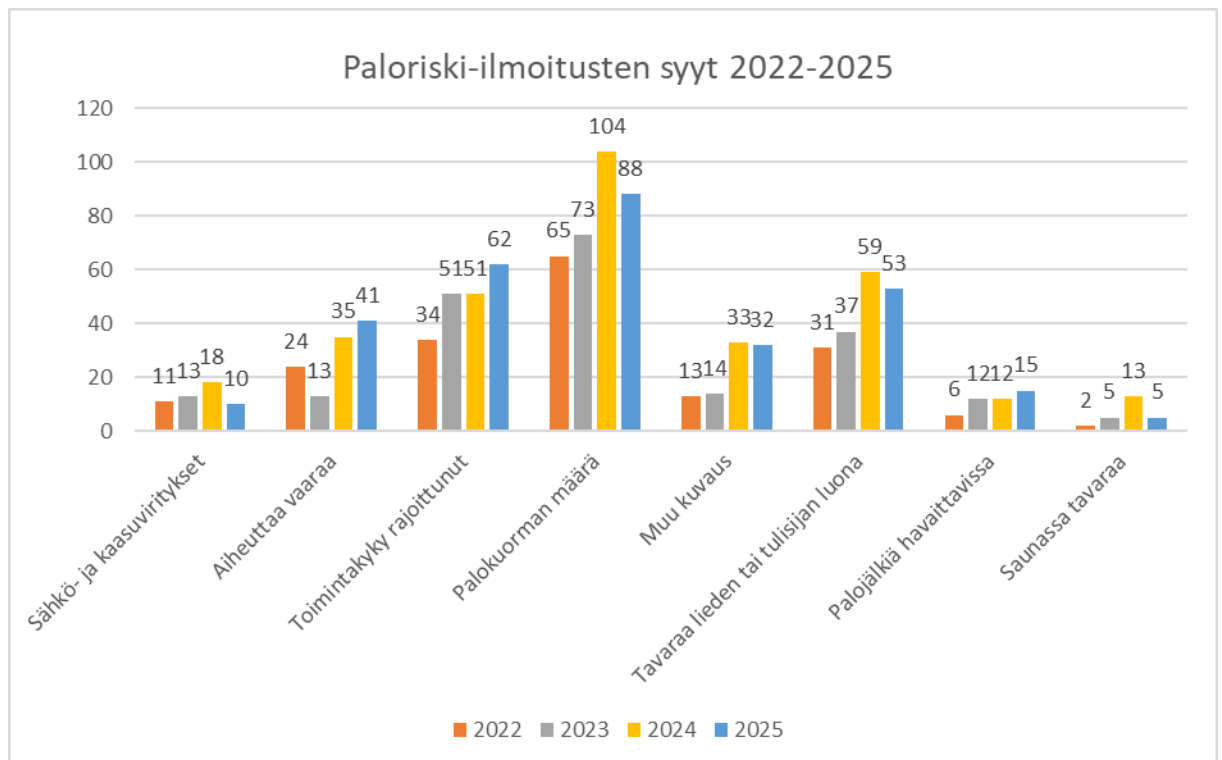
Johtopäätökset:

Edelleen suurin osa ilmoituksista tulee Lappeenrannan kaupungin alueelta, jossa ilmoitusmäärät ovat jatkaneet nousuaan. Nousua on ollut myös Lemin kunnan osalta. Imatralla ja muissa kunnissa ilmoitusmäärät ovat pysyneet kutakuinkin samana kuin edellisenä vuonna, tai ollut pientä laskua. Selkeää laskua on havaittavissa Rautjärvellä.

Johtopäätökset:

Ilmoittajatahoista edelleen ensihoito ja kotihoito on tehnyt kiitettävästi ilmoituksia. Sosiaali- ja terveysala kokonaisuutena tekee suurimman osan ilmoituksista. Suurin yksittäinen ilmoittajataho on kuitenkin pelastuslaitos, jonka tekemät ilmoitusmäärät ovat lähes kaksinkertaistuneet vuodesta 2024. Yllättävintä oli, että taloyhtiöiltä/isännöitsijöiltä ei tullut enempää ilmoituksia, vaikka palovaaroinuudistuksen asennukset ajoittuivat pääosin vuodelle 2025.

Johtopäätökset:

Palokuorman määrä on edelleen suurin syy ilmoituksen tekemiselle, vaikka määrä on kääntynyt laskuun. Samoin on käynyt lieden tai tulisijan lähellä, sekä saunassa havaittujen tavaroiden osalta, kuin myös sähkö- ja kaasuviritysten

osalta. Selkeässä nousussa ovat sen sijaan vaaran aiheuttaminen itselle tai muille sekä rajoittunut toimintakyky. Pientä nousua on myös havaituissa palojäljissä.

Taulukosta ei käy ilmi se tosiasia, että suurin osa (n. ¾) paloriskiasiakkaista kuuluu ikäryhmään yli 65 v ja tuon ikäryhmän osuus väestöstä on kasvussa Etelä-Karjalan maakunnassa.

Paloriskiasumisen kouluttaminen v. 2025

Koulutuksia paloriskien tunnistamisesta ja niissä tilanteissa toimimiseksi on järjestetty seuraaville toimijoille:

- EKHVA:n kotiin vietävien palvelujen henkilöstö
- Kaakkois-Suomen poliisi. Yhteistyössä KYMPE:n kanssa
- EKHVA:n ensihoidon henkilöstö.
- E-Kpelan operatiivinen henkilöstö ja sopimuspalokunnat.

Asiakirjavalvonta ja kemikaalilainsäädännön valvonta

Kemikaalilainsäädännön mukaiset valvontatehtävät (287 kpl) koostuvat lainsäädännön nojalla tehdyistä tarkastuskäynneistä, asiakirjavalvonnasta ja päätöksistä. Tarkastuskäynneihin luetaan esimerkiksi vaarallisten kemikaalien käyttöä ja varastointia koskevat tarkastukset sekä öljylämmityslaitteistojen tarkastukset. Kemikaalilainsäädännön mukaisiksi päätöksiksi luetaan pelastusviranomaisen tekemät kemikaali- ja räjähdepäätökset sekä ilotulitteiden ja erikoistehosteiden käyttöön liittyvät päätökset.

Viime vuonna pelastuslaitokselle tuli käsiteltäväksi vain 230 kappaletta yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmaa ja tarkastuksia näihin tehtiin 18 kappaletta. Poistumisturvallisuusselvityksiä käsiteltiin 21 kpl. Poistumisturvallisuusvelvollisia kohteita on maakunnan alueella pelastuslaitoksen kirjanpidon mukaan 103 kappaletta. 96 % maakunnan poistumisturvallisuusvelvollisista kohteista täyttää vaatimukset.

Yhteistyö

Pelastuslaitos on tehnyt yhteistyötä valvonnan toteuttamisessa etenkin seuraavien keskeisten viranomaisten kanssa: Kaakkois-Suomen poliisilaitos, kuntien rakennusvalvonnat, kunnalliset ympäristöviranomaiset, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Tukes ja Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveysviranomaiset. Viranomaisyhteistyön tulokset näkyvät muun muassa paloriski-ilmoitusten määrässä ja niiden johdosta suoritetuissa yhteistarkastuksissa. Myös yleisötilaisuuksissa viranomaisyhteistyö on osoittanut toimivuutta.

Yhteistyötä tehdään lisäksi myös muiden toimijoiden kanssa tällaisista keskeisistä esimerkkejä ovat isännöitsijät ja nuohoojat. Lisäksi merkittävä yhteistyön muoto on pelastuslaitoksien asiantuntijaverkostotoiminta. Valvonnan kannalta merkittävimmät asiantuntijaverkostot ovat valvonnan -, kemikaaliturvallisuuden -, paloriski- sekä tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostot. Asiantuntijaverkostotyön ansioista saadaan esille konkreettisia kehittämistarpeita ja niihin ratkaisuja. Verkostoissa laaditaan pelastuslaitoksien kesken valtakunnallisia ohjeita, käytänteitä ja lomakkeita tarkoituksena yhtenäistää pelastuslaitoksien tekemää työtä ja antaa samantasoista palvelua asiakkaille ympäri Suomen. Näihin verkostoihin osallistuminen on erityisen tärkeää yhteisten toimintatapojen ja laadun kehittämisen näkökulmasta. Verkostotyö vaatii osallistujilta aktiivista työtettä ja ajallista panostusta kasvavassa määrin. Uuden OE-sovelluksen kehittäminen tapahtuu myös osaksi asiantuntijaverkostotyötä.

Nuohouksen valvonta

Pelastuslaitoksilta on poistunut velvoite huolehtia nuohouspalvelujen

järjestämisestä alueellaan. Nuohouspalvelut vapautuivat kilpailulle vuoden 2019 aikana ja entinen piirinuohousjärjestelmä päättyi koko maassa.

Nuohouspalvelujen vapaa tarjonta tarkoittaa sitä, että nuohousyrittäjät voivat tarjota palvelujaan ilman maantieteellisiä rajoituksia ja ilman hintasääntelyä. Rakennuksen omistaja tai haltija tilaa nuohouspalvelun haluamaltaan yrittäjältä. Nuohousyritys määrittää palvelustaan perittävän hinnan.

Pelastuslaitokset valvovat kiinteistöjen nuohousvelvoitteen toteutumista muun valvonnan yhteydessä sekä nuohoojien toimittamien vikailmoitusten pohjalta. Valvontarekisterin mukaan pelastuslaitokselle tuli vuoden 2025 aikana 27 nuohousvikailmoitusta. Valvonnan asiantuntijaverkostossa on laadittu valtakunnallinen nuohousvikailmoitus, joka on käytössä myös Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen alueella. Alueen nuohoojien kanssa järjestettiin tapaaminen 2025 alkuvuodesta. Tapaamisessa käytiin läpi yhteisiä toimintamalleja.

Taulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten valvontavälit										
Palotarkastuksien ohjeellinen valvontaväli		6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	72 kk	96 kk	120 kk
A3001	Myymälä- ja liikerakennukset, alle 400 m2									120
A3002	Myymälä- ja liikerakennukset, kauppakeskukset, 400-2 499 m2					48				
A3003	Myymälä- ja liikerakennukset, kauppakeskukset, 2500-9 999 m2			24						
A3004	Myymälä- ja liikerakennukset, kauppakeskukset, 10 000 m2 tai enemmän		12							
A3051	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, alle 50 asiakaspaikkaa									120
A3052	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, 50-400 asiakaspaikkaa				36					
A3053	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, yli 400 asiakaspaikkaa		12							
A3054	Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset, ruokaravintolat									120 ¹⁾
A3101	Teatterit, musiikki- ja kongressitalot, paikkaluku korkeintaan 300		12 ²⁾							
A3102	Teatterit, musiikki- ja kongressitalot, paikkaluku yli 300					48				
A315	Kirjastot ja museot						60			
A320	Näyttely- ja messuhallit			24						
A325	Seura- ja kerhorakennukset						60			
A3301	Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset, paikkaluku korkeintaan 300						60 ²⁾			
A3302	Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset, paikkaluku yli 300			24 ³⁾	36					
A3351	Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä < 500 hlöä						60 ²⁾			
A3352	Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä 500-5000 hlöä			24 ²⁾						
A3353	Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä >5000 hlöä		12 ²⁾							
A340	Asemarakennukset ja terminaalit		12							
A345	Muut liikenteen rakennukset						60 ⁴⁾			
A350	Tieto- ja viestintätekniikan rakennukset ja muut liikenteen rakennukset						60			

1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun

2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin.

3) Leirikeskukset tai vastaavassa (majoitus) käytössä olevat rakennukset sekä puukirkot

4) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset.

Taulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten valvontavälit										
Palotarkastuksien ohjeellinen valvontaväli		6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	72 kk	96 kk	120 kk
A4001	Energiantuotantorakennukset, Alle 1000m ²						60			
A4002	Energiantuotantorakennukset, Yli 1000m ²			24						
A4051	Energiansiirto ja -varastointi raken, < 1000m ²		12			48				120
A4101	Tuotantorakennukset, alle 1500m ²									120 ²⁾
A4102	Tuotantorakennukset, 1500-4999m ²						60 ²⁾			
A4103	Tuotantorakennukset, 5000-9999m ²			24 ²⁾						
A4104	Tuotantorakennukset, yli 10 000m ²		12 ²⁾							
A4151	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, alle 1500m ²									120 ²⁾
A4152	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, 1500-4999m ²						60 ²⁾			
A4153	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, 5000-9999m ²			24 ²⁾						
A4154	Teollisuus- ja pienteollisuustalot, yli 10 000m ²		12 ²⁾							
A420	Kaivannaistoiminnan rakennukset		Tapauskohtainen harkinta							
A4251	Varastorakennukset, alle 1500m ²									120 ²⁾
A4252	Varastorakennukset, 1500-4999m ²						60 ²⁾			
A4253	Varastorakennukset, 5000-9999m ²				36 ²⁾					
A4254	Varastorakennukset, yli 10 000m ²			24 ²⁾						
A430	Logistiikkakeskukset		12 ¹⁾			48 ¹⁾				120 ¹⁾
A435	Vesihuollon rakennukset		12 ¹⁾			48 ¹⁾				120 ¹⁾
A440	Jätehuollonrakennukset		12 ¹⁾			48 ¹⁾				120 ¹⁾
A445	Materiaalien kierrätysrakennukset		12 ²⁾	24 ²⁾	36 ²⁾					

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YTS-kohteet huomioita esim. Huoltovarmuuskeskusten varmuusvarastot

12 kk Isot kaupunkia tai alueellista infraa olevat laitokset tai huoltovarmuuskeskusten varastot

48 kk Kuntatason keskuksia palvelevat kaukolämpölaitokset ja jätevedenpuhdistamot

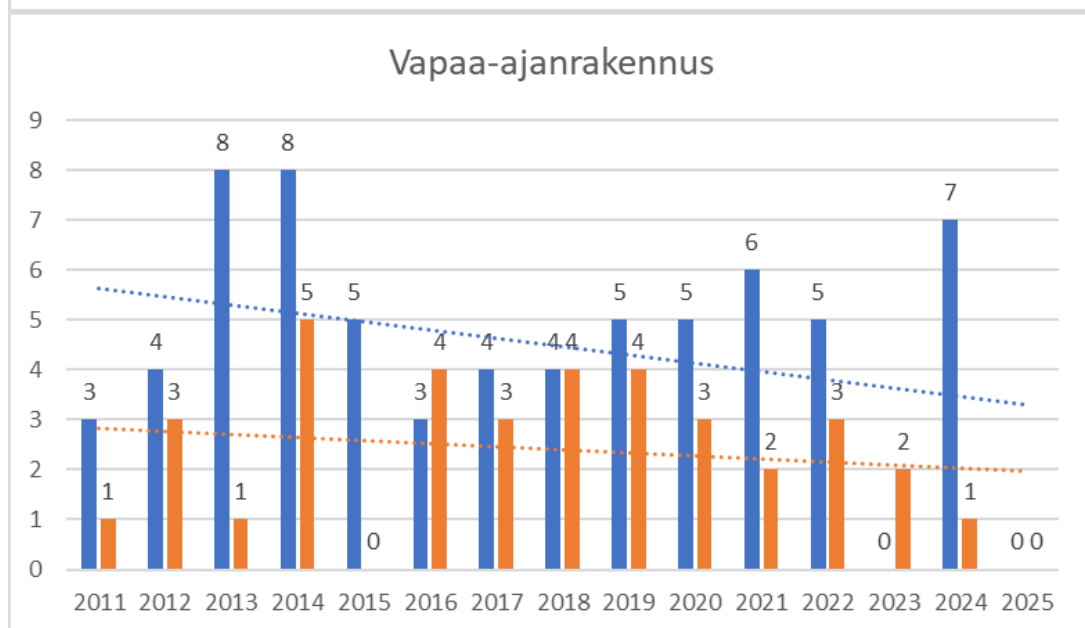
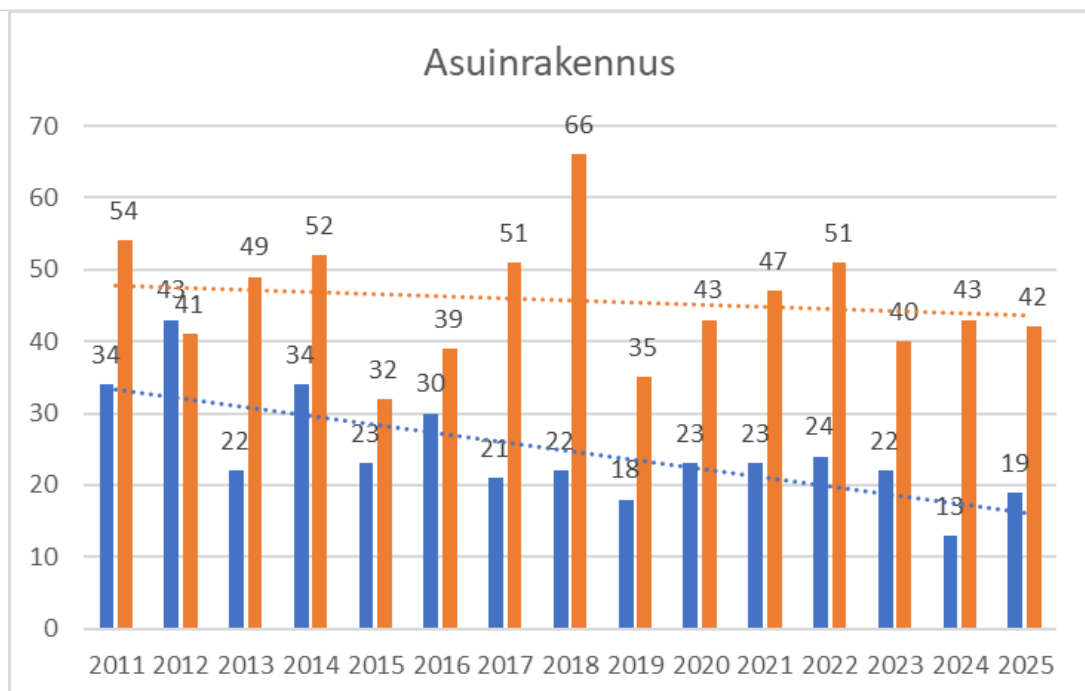
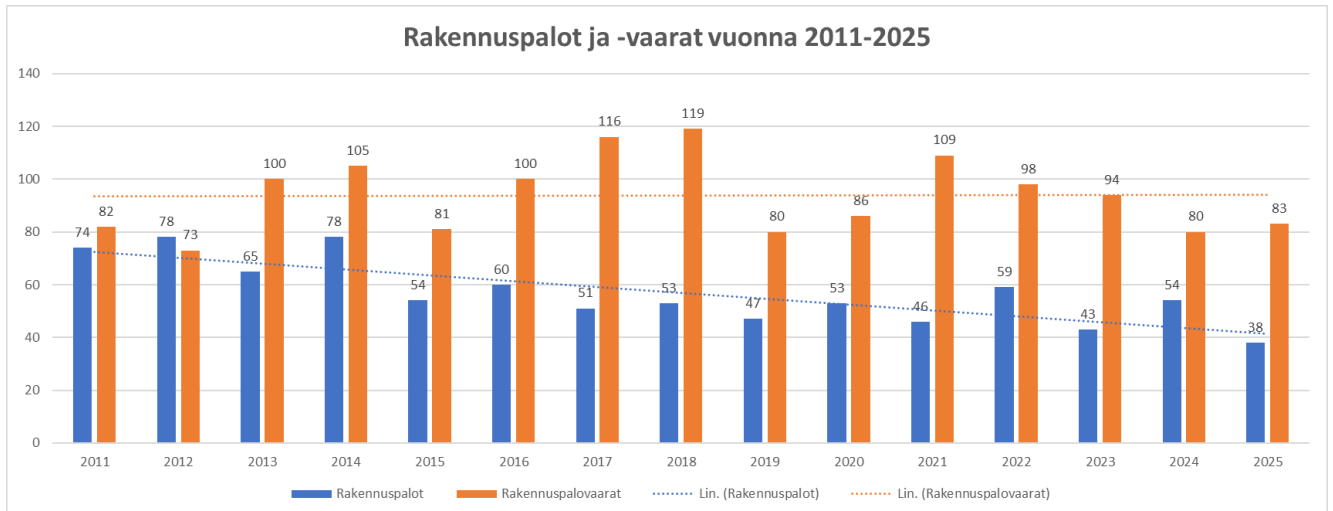
120 kk ns "kylmät" laitokset, joissa ei ole henkilökuntaa esim vesihuollon pumppaamot, vesitornit, erilliset telekeskukset

2) Palovaarallisuusluokka ja rakennuksen koko otettava huomioon

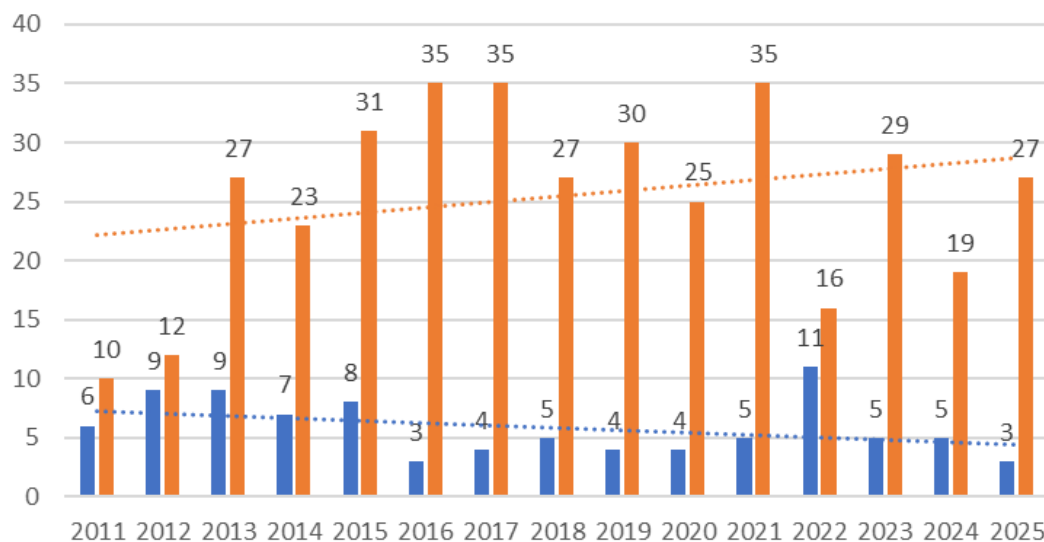
Taulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten valvontavälit										
Palotarkastuksien ohjeellinen valvontaväli		6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	72 kk	96 kk	120 kk
A5001	Kotieläinrakennus; ympäristölupa, AVI		12							
A5002	Kotieläinrakennus; Ilmoitus kunnan yvv						60			
A5003	Kotieläinrakennus; muut								96	
A505	Erilliset viljankuivaamot ja viljansäilytysrakennukset						60 ¹⁾			120 ¹⁾
A510	Kasvihuoneet ja muut maatalousrakennukset		Tapauskohtainen harkinta							

1) Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, valvontavälin lähtökohta on 60 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon valvontavälin lähtökohta on 120 kk. Käyttöaste tiuhentaa tai harventaa valvontaväliä. Valvonta voidaan suorittaa osana tilan muuta määräaikaista valvontaa tai paloturvallisuuden itsearviointina.

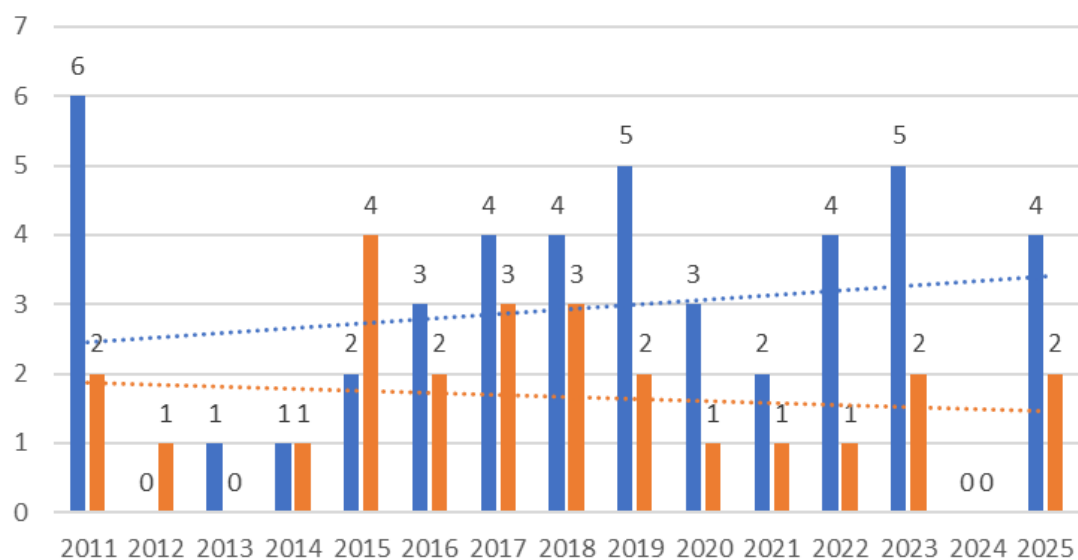
LIITE 2 RAKENNUSPALOT JA -PALOVAARAT ETELÄ-KARJALASSA 2011-2025

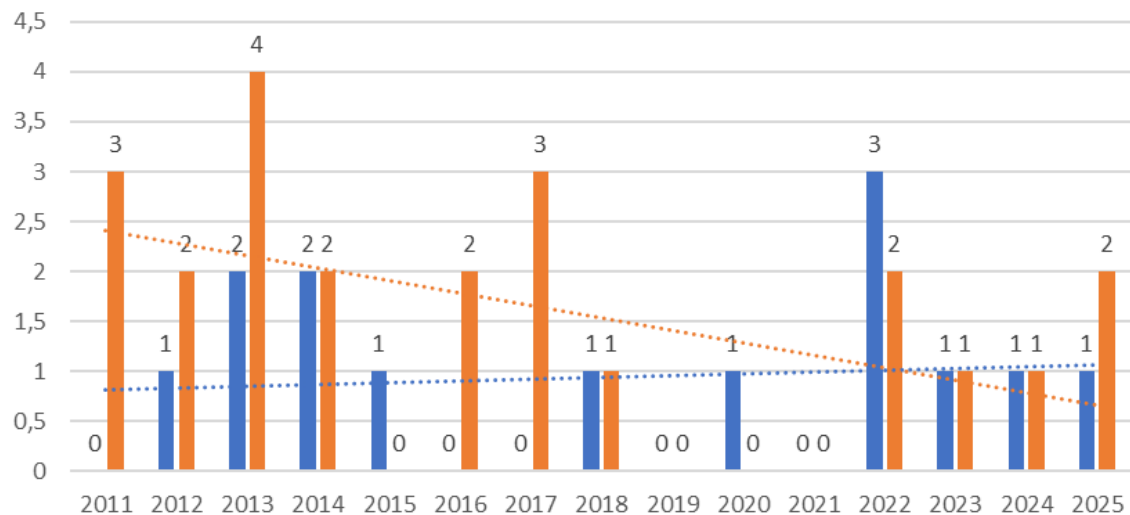
Teollisuusrakennukset

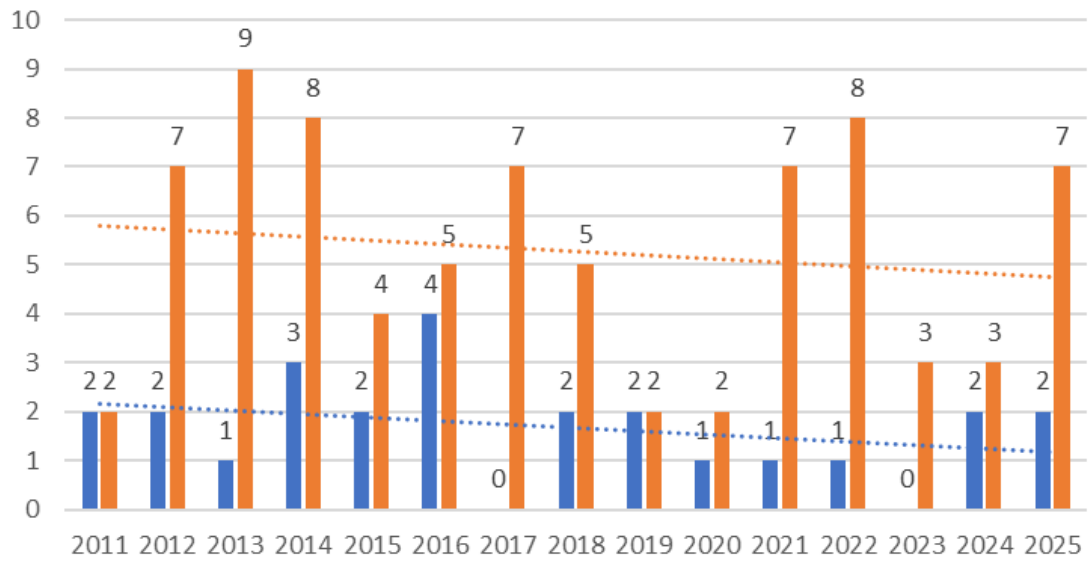
Varastorakennukset

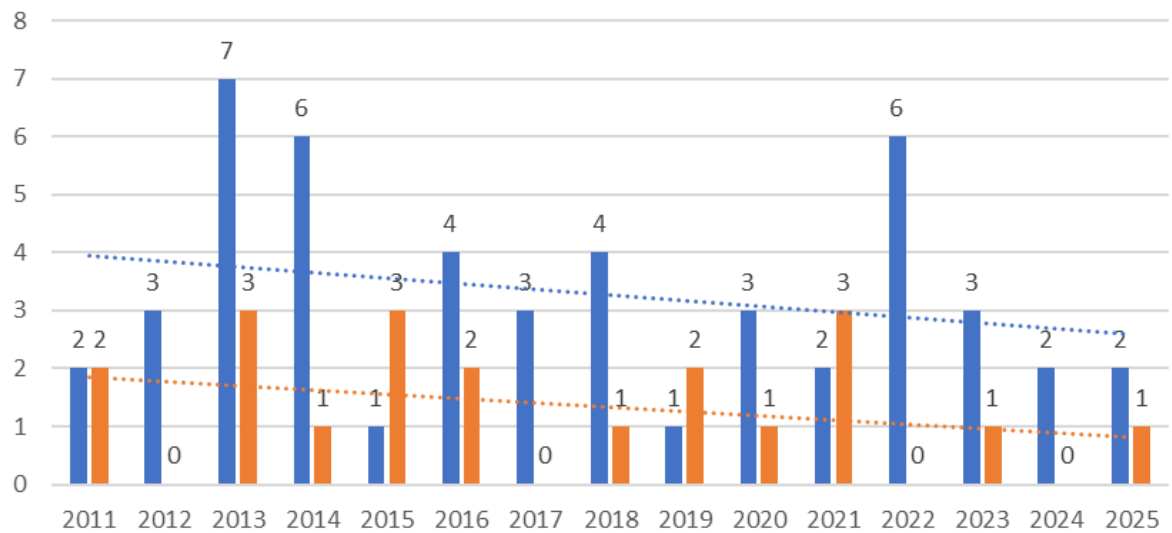
Kokoontumisrakennukset

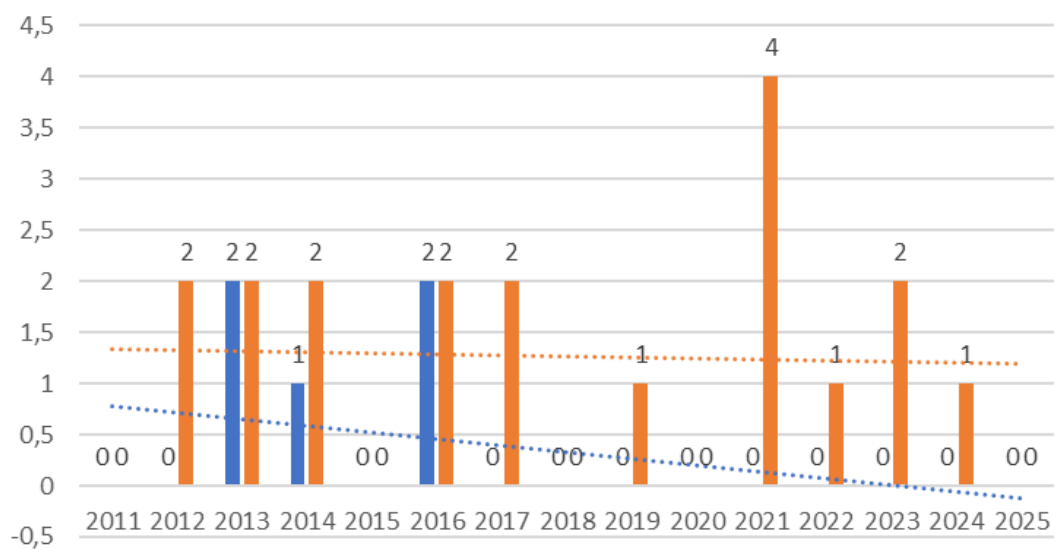
Liikerakennukset

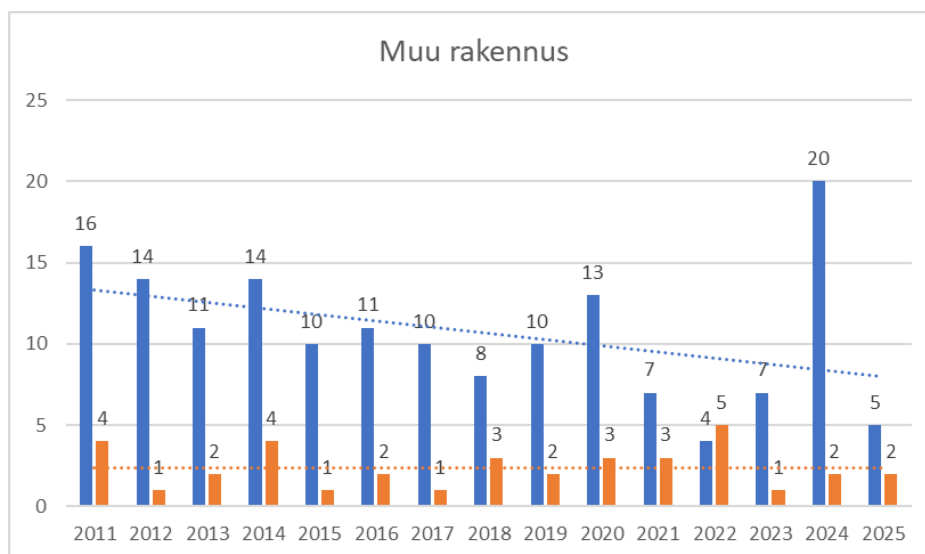
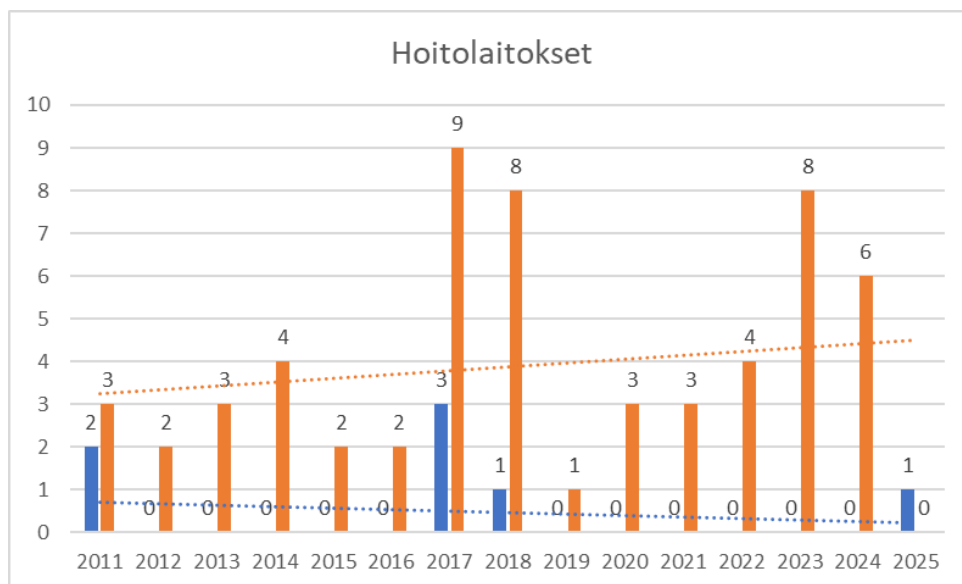
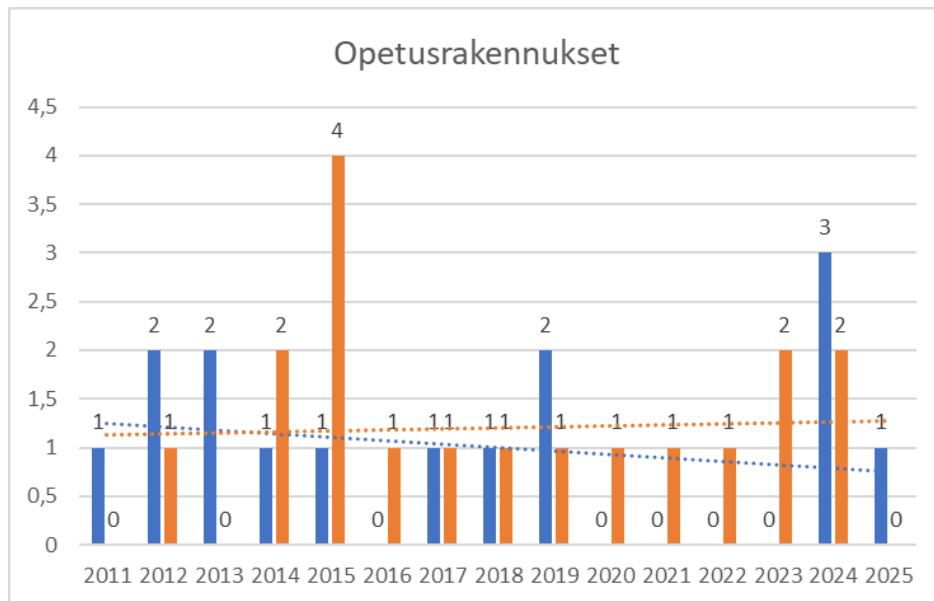

Maatalousrakennukset

Toimistorakennus

Jokaisessa taulukossa sininen kuvaaja on rakennuspalot ja oranssi kuvaaja rakennuspalvaat.

LIITE 3. YHTEENVETO VALVONTASUUNNITELMAAN TEHDYISTÄ MUUTOKSISTA

Yhteenveto valvontasuunnitelmaan tehdyistä muutoksista on luetteloitu alla:

- A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet
 - Valvontaväleissä on huomioitu automaattinen sammutuslaitteisto siten, että tarkastusväli on pidempi, mikäli kohde on varustettu automaattisella sammutuslaitteistolla.
- A6 Muut rakennukset
 - Lisätty luokka A640 rakennus ei käytössä
- 2020 ja 2021: Lisätty koronaviruksen aiheuttamat muutokset vuoden 2020-2021 valvontaan (kohta 3.4).
- 2021: Yleissivistävien oppilaitoksien valvontaväli on muutettu palvelutasopäätöksen ja Valvontastrategian 2025 mukaisesti 12 kuukaudesta 24 kuukauteen.
- 2021: Erillisten viljankuivaamorakennuksien valvontaväli on muutettu palvelutasopäätöksen ja Valvontastrategian 2025 mukaisesti siten, että kyläyhteisön yhteisen viljankuivaamon valvontavälin lähtökohta on 60 kk (ennen 36 kk) ja yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon valvontavälin lähtökohta on 120 kk (ennen 60 kk).
- 2021: Lisätty palvelutasopäätöksen ja Valvontastrategian 2025 mukaisesti Erityisryhmien asuinrakennukset-kohdetyyppi liitetaulukoon B1 Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvontavälit. Valvontavälin lähtökohta on 60 kk.
- 2021: paloturvallisuuden itsearviointiin on lisätty sähköinen palautusmahdollisuus sekä kuvattu asuinrakennusten valvontaväliin mahdollisesti vaikuttavat muutokset (s. 12).
- 2022: Päivitetty asiakirjan taulukot vastaamaan nykytilannetta. (s 10 ja 11).
- 2022: Päivitetty paloturvallisuuden itsearviointiin liittyvää kuvausta. (s 12).
- 2022: Päivitetty kuvaus valvonnan kohdentamisesta asuinrakennuksiin. (s 13)
- 2022: Tarkennettu resurssitarvetta. (s 26)
- 2022 Tarkennettu raportointiin liittyvät asiat. (s 29)
- 2022 Liite 1 Taulukot A1-A6, lisätty 72 kk valvontaväli. Riskiperusteisuuden mahdollisuuden parantaminen. (s 39-42)
- 2022 Liite 1 Taulukko A1. Lisätty muut tilapäisen majoitustoiminnan rakennukset 12kk vastaanottokeskuksien lisäksi.
- 2023: Päivitetty asiakirjan taulukot vastaamaan nykytilannetta (s 10 ja 11).
- 2023: Päivitetty asiakirjan tavoitevalvontamäärät vuodelle 2023 (s.13)
- 2023: Päivitetty paloriskiasiantuntijaverkosto ja lisätty kuvaus verkostoyhteistyöstä (s.22 ja 26)
- 2023: Päivitetty valvonnan seuranta 2022 kokonaisuudessaan

- 2024: Päivitetty:
 - o lisätty taulukkoon 1 määritelmä tarkastuksesta rakennushankkeen aikana.
 - o resurssitaulukko
 - o asiakirjan tavoitevalvontamäärät
 - o valvonnan seuranta 2023
- 2025: Päivitetty:
 - o termit yhdenmukaistettu
 - o asiakirjan tavoitevalvontamäärät
 - o valvontavälitaulukon päivitys
 - o lisätty liite 3 rakennuspalot- ja palovaarat Etelä-Karjalassa 2011-2023
- 2026: Päivitetty:
 - o asiakirjan tavoitevalvontamäärät
 - o päivitetty LIITE 1. A1-A6 VALVONTAKOHTEIDEN VALVONTAVÄLIT
 - o päivitetty LIITE 2 rakennuspalot- ja palovaarat Etelä-Karjalassa 2011-2025